

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI
ÖĞRENCİ PROFİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
ASLI DENİZ İSSİ

ANKARA-2008

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI
ÖĞRENCİ PROFİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Aslı Deniz İSSİ

Danışman
Yard. Doç. Erdal TUĞCULAR

ANKARA-2008

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Aslı Deniz İSSİ'nin “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Öğrenci Profili” başlıklı tezi tarihinde, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitim Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ
ANA BİLİM DALI ÖĞRENCİ PROFİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aslı Deniz İSSİ

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ankara 2008

ÖZET

Araştırmada, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okumakta olan öğrencilerin profili belirlenmiştir.

Araştırmanın evrenini ve örneklemini 2007-2008 eğitim-öğretim yılı içerisinde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıflarda okuyan 176 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini bu öğrenciler arasından ulaşılabilen 155 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen verilere anket yolu ile ulaşılmıştır. Anket formlarından elde edilen bilgiler frekans ve yüzde olarak ortaya konulmuştur.

Araştırma sonucunda Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okumakta olan öğrencilerin profili sosyal, kültürel ve ekonomik yönlerini kapsamak suretiyle elde edilmiştir. Varılan sonuçlara göre önerilerde bulunulmuştur.

Bilim Kodu : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik ğretmenliği Bilim Dalı

Anahtar Kelimeler : Gazi Üniversitesi, Müzik ğretmenliği, ğrenci
Profili

Sayfa Adedi : 92

Tez Yöneticisi : Yard.Doç. Erdal TUğCULAR

**STUDENT PROFILE OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM
DEPARTMENT OF FINE ARTS EDUCATION
GAZI FACULTY OF EDUCATION
GAZI UNIVERSITY**

Thesis of Master Degree

Ash Deniz İSSİ

**Gazi University
Institute of Educational Sciences
Ankara 2008**

ABSTRACT

This study reports on the student profile of the Music Education Program, Department of Fine Arts Education, Gazi Faculty of Education, Gazi University.

The study's sample space consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th year undergraduate students that were enrolled in the Music Education Program, Department of Fine Arts Education, Gazi Faculty of Education, Gazi University in the 2007-2008 academic year. The profile is obtained through a questionnaire and the results are reported to fulfill the aims of this research.

As a result, a social, cultural and economic profile of the undergraduate students in the Music Education Program, Department of Fine Arts Education, Gazi Faculty of Education, Gazi University is produced. Finally, some suggestions are made in regard of the results obtained.

Science Code : Education of Fine Arts Department
Music Education Department

Key Words : Gazi University, Music Education, Student Profile,
Questionnarie

Number of Pages : 92

Adviser : Assistant Prof. Erdal TUĞCULAR

TEŞEKKÜR

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrenci profilini ortaya çıkarmak amacı ile yapılan bu tezde;

İhtiyacım olduğu her an zamanını hiç esirgmeden ayıran, araştırmanın istenen düzeyde hazırlanabilmesi için gerekli titizliği ve yardımı gösteren tez danışmanım sayın Yard.Doç. Erdal TUĞCULAR'a;

Anketleri dikkatle cevaplayarak araştırma için gereken bilgilere ulaşmamı sağlayan öğrenciler ile anketin istenilen şekilde uygulanabilmesi için zemin yaratan öğretmenlere, araştırma süresince maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme, yakın dostlarım Y. Can ÖZMEN ve Deren TURAN'a ilgi, destek ve yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar ve GRAFİKLER LİSTESİ	x

BÖLÜM 1

GİRİŞ	1
1.1 Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği	1
1.2 Avrupa ve Türkiye’de Müzik Kültürü, Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği Alanlarında Etkileşimler	5
1.3 Türkiye’de Müzik Kültürü, Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği	11
1.4 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü’nün Tarihi	16
1.4.1 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü’nün Sınav Sistemi	18
1.4.2 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’nün Fiziki Yapısı	20
1.5 Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Durumlar	21
1.6 Problem	25
1.7 Alt Problemler	26
1.8 Araştırmanın Amacı	27
1.9 Araştırmanın Önemi	28
1.10 Sınırlılıklar	29
1.11 Varsayımlar	29

1.11 Terimler ve Kısaltmalar	30
------------------------------------	----

BÖLÜM 2

YÖNTEM.....	31
2.1 Araştırmanın Modeli	31
2.2 Araştırmanın Evren ve Örneklemi	31
2.3 Verilerin Toplanması.....	32
2.4 Verilerin Analizi.....	33

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR.....	34
3.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	39
3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	40
3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	42
3.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	46
3.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	51
3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	58
3.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	60
3.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	62
3.9 Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	63
3.10 Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	65

BÖLÜM 4

SONUÇ ve ÖNERİLER.....	68
4.1 Sonuçlar.....	68

4.2 Öneriler.....	78
-------------------	----

KAYNAKÇA	80
-----------------------	-----------

EKLER.....	83
-------------------	-----------

EK1: Öğrencilere Uygulanan Anket Formu.....	83
---	----

EK 2: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu, Müzik Özel Yetenek Sınavı Temel İlke ve Kuralları ile Sınav Şekli.....	88
--	----

TABLÖLAR ve GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo 3.1: Lisans Öğrencilerinin Sınıflara Göre Sayısal Dağılımları	35
Tablo 3.2: Öğrencilerin Sınıflara Göre Yaş Dağılımları	36
Tablo 3.3: Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımları	37
Grafik 3.1: Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımları	37
Tablo 3.4: Kız ve Erkek Öğrencilerin Sınıflara Göre Sayısal Dağılımları ...	38
Tablo 3.5: Öğrenci Anne-Babalarının Birliktelik Durumu	39
Tablo 3.6: Ailelerdeki Birey Sayısı	40
Tablo 3.7: Öğrencilerin Kendileri ile Birlikte Kardeş Sayısı	41
Grafik 3.2: Kardeşlerin Okumakta Oldukları Eğitim Kademeleri	41
Tablo 3.8: Annelerin Eğitim Durumları	42
Tablo 3.9: Babalarının Eğitim Durumları	43
Tablo 3.10: Öğrencilerin Babalarının Meslekleri	44
Tablo 3.11: Öğrencilerin Annelerinin Meslekleri	45
Tablo 3.12: Ailelerinin Aylık Gelir Miktarları	46

Tablo 3.13: Öğrencilerin Kredi/Burs Alma Durumu	47
Tablo 3.14: Öğrencilerin Aldıkları Aylık Ortalama Kredi/Burs Miktarı	48
Grafik 3.3: Öğrencilerin Kendi Kazançlarını Sağlama Durumları	49
Grafik 3.4: Çalışmayan Öğrenci Sayısının Sınıflara Göre Dağılımı.....	49
Tablo 3.15: Kendilerine Ait Aylık Harcamalarının Miktarı	50
Tablo 3.16: Öğrenci Ailelerinin Yaşadıkları Yerler.....	51
Tablo 3.17: Öğrenci Ailelerinin Bulundukları İl, İlçe ve Köyler.....	52
Tablo 3.18: Öğrenci Ailelerinin Bulundukları Yerleşim Birimlerinin İl, İlçe ve Köy Olarak Dağılımı	53
Tablo 3.19: İkamet Etme Durumları	54
Tablo 3.20: Kiralık Öğrenci Evinde Kalıyorum Cevabını Verenlerin Birlikte Yaşadıkları Kişi Sayısı	55
Grafik 3.5: İkamet Edilen Yerlerde İnternet Bulunma Durumu	56
Tablo 3.21: İkamet Edilen Yerlerde İnternet Bulunma Durumu	56
Grafik 3.6: İkamet Edilen Yerlerde Piyano Bulunma Durumu.....	57
Tablo 3.22: İkamet Edilen Yerlerde Piyano Bulunma Durumu.....	57
Tablo 3.23: Mezun Olunan Lise Türleri.....	58

Tablo 3.24: Mezun Olunan Liseler	59
Tablo 3.25: ÖSS Ham Puanları	60
Tablo 3.26: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalına Gelmeden Önce Üniversite Okuma Durumları	61
Grafik 3.7: Öğrencilerin GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalını Seçme Nedenleri	62
Tablo 3.27: Sinema, Tiyatro ve Konserlere Gidilme Sıklığı.....	63
Tablo 3.28: Haftalık Senfoni Orkestrası Konserlerine Gidilme Sıklığı	64
Tablo 3.29: Gazete Okuma Sıklığı	65
Tablo 3.30: Kitap Okuma Sıklığı	66

BÖLÜM 1

GİRİŞ

“Müzik, insan eğitiminin vazgeçilmez unsurlarında biridir. Müzik evrensel bir dil olması nedeniyle milletleri birbirine yaklaştıran ve barışa katkı sağlayan bir işleve sahiptir. Çağdaş eğitim sisteminde yetişen insan müzik sayesinde dünya ile ilişki kurar ve bu yolla kendini ve dünyayı tanımış olur” (Öztürk, 2002: 298).

Her çağda sanat hayata, hayat sanata yön vermiştir. Bu nedenle denilebilir ki sanat hayatın, hayat sanatın ayrılmaz birer parçasıdır. Nasıl sanat ve hayat birbirinden ayrı düşünülemezse, hiçbir toplum da sanatından ayrı düşünülemez. Bir toplumu tanımak için, o toplumun geçmişten günümüze kadar olan sanat hayatını incelemek gerekir. Resimleri, şarkıları, mimari yapıları, heykelleri ya da edebi yapıtları bizlere bir toplumun düşünüş ve yaşayış biçimi ile ilgili önemli fikirler verir.

Sanatın, bütün insanların kolayca katılabildiği, bir parçası olabildiği dalı müziktir. Müzik, ilk çağlardan beri insanların zevk ile gerçekleştirdikleri bir uğraş olmuş, çağlar ilerledikçe müzik de ilerlemiş, yalnızca bir uğraş olmaktan çıkarak pek çok boyutu ile modern toplumda yerini bulmuştur. Bugün bunların en önemlileri icracılık ve eğitimcilik boyutlarıdır.

1.1 Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği

“Müzik eğitimi temelde, bir müziğe yönelik davranış kazandırma, değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin, kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belli amaçlar doğrultusunda planlı,

düzenli, yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişimin daha sağlıklı, düzenli, etkili ve verimli olması beklenir” (Uçan, 1994: 14).

Müzik eğitimi süresince, esas olan dört ana öge var olduğu ve bu öğelerin de öğrenci, öğretmen, çevre ve içerik olduğu söylenebilir. Müzik eğitiminin gelişimi süresince bu öğeler birbirlerinden ayrılmadıkları gibi, birbirleriyle bütünleşmişlerdir. Böylelikle müzik eğitim sistemi de bütünlüğe kavuşmuştur. Bu düşüncelerden yola çıkarak denebilir ki, ‘müzik eğitimi’ kavramının günümüz 21. yy.ında sistematik bir biçimde ele alınması gerekmektedir.

“Sistematik kavramı, belli amaca ulaşabilmek için mevcut teknoloji, işgücü ve insan kaynaklarını belirlenen amaca göre düzenlemeyi ve amaçta meydana gelebilecek değişikliklere, sistemin etkili olarak cevap vermesini içerir. Öğretim sistemi ise, öğrencilerin öğretmenlerini esas alarak geliştirilebilen bir yaklaşımdır. Temel amaç, bir bilgiyi uygulayabilme ve beceriyi kullanabilme kapasitelerini geliştirmektir” (Doğan, 1997: 10).

Müzik eğitimi ve eğitimciliği geçmişten gelen bütün yönleri ve değerleri ile ele alınmalıdır. Müzik eğitimciliğini incelerken, müzik kültürü boyutu ile de muhakkak ilgilenilmelidir.

“Bilindiği gibi müzik kültürü ve müzik eğitimi tüm insanlığın en eski, en köklü, en etkin kültür ve eğitim alanlarının başında gelmektedir. Dünyamızın en büyük kara parçasını oluşturan Avrasya, müzik kültürü ve eğitimi alanında insanlık tarihinin en uzun ve en sürekli, en yoğun ve en derin, en kalıcı ve en kapsamlı oluşum, gelişim, iletişim, ve etkileşimine sahne olmuştur. Avrasya’da tarih öncesi çağlardan tarih çağlarına ve tarih çağlarının başlangıcından günümüze uzanan süreçte müziksel birikim ve mirasın birçok oluşturucuları ve geliştiricileri, birçok sahipleri ve taşıyıcıları gelip geçmiştir. Bu tarihsel kültür ve eğitim zincirinin son halkasını günümüz Avrasya ülkeleri ve toplumları (ulusları) oluşturmaktadır. Bunlar

arasında Avrupa ülkeleri ile Türk cumhuriyetleri ve buralarda yaşayan toplumlar (uluslar) çok önemli bir yer tutmaktadır” (Uçan, 2002: 3).

Görüldüğü gibi, müzik eğitiminde ilerlemek için gerekli olan birikim yalnızca bir ulusun kendi içinde geliştirdiği değil, başka uluslardan da etkilenecek oluşturduğu bir kültür birikimidir. Özelden genele gidildiğinde bu söylemin, eğitimin her alanında geçerliliğini koruduğunu görmekteyiz. Demek ki bir toplumun eğitimi ve kültürü bütünüyle, saf olarak o topluma aittir denilemez. Bunlar, toplumların yüzyıllar süren etkileşim, oluşum ve gelişim süreçlerinde birbirlerine kattıkları zenginliklerdir. Müzik eğitimi ve eğitimciliğinin yolu ve şeklindeki belirleyici etkenler de bu birikimlerin sonucunda ortaya çıkmıştır.

“Müzik kültürü, insanların ve insan topluluklarının müziksel yaşama biçimidir. Müzik eğitimi ise insanlara müziksel davranış kazandırma, insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Müzik kültürü ile müzik eğitimi iç içedir, iç içe bir “bütün”dür. Genel bakış doğası gereği bütünsel ve dışgörünüşteldir” (Uçan, 2002: 2) Müzik bir topluluk içinde, bir ülkenin dört bir yanında ve dünyada en çabuk yayılan kültürel üründür. İnsan kulağı duyduğunu anında algılar ve kaydeder. Böylelikle kişilerin müziksel davranışları, dışarıdan gelen etkilere bağlı olarak kolaylıkla değişir. İnsanlar öğrenmedikçe, bilgilerini ve dünyaya bakış açılarını geliştirip değiştirmedikçe etraflarında olan biteni sorgulama konusunda istek ve ilgi göstermemektedirler. Sorgulamadıklarında ise onlara sunulan her şeyi en doğru, en iyi, en mantıklı olarak kabul ederler. Bu kabullenmeciliği kırmak ve insanlara daha iyiyi, daha doğru bilgiyi vermek her alanda zorluklar içermektedir. Ancak başta da belirtildiği gibi, müzik bunların arasında en süratli yayılan alandır.

“Müzik eğitimi, insanlara müziksel davranış kazandırma ve insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Bu süreç her insanın kendi yaşantısı üzerine kurulur, kendi yaşantısı üzerine odaklanır. Bunun yanı sıra belirli ilkelere dayalı olarak bilinçli, amaçlı ve düzenli ve yöntemli işler. Bu bakımdan müzik eğitimi bilinçli, amaçlı ve düzenli bir müziksel etkinliktir. Müzik eğitimi süreci,

(önceden) düşünülerek tasarlanır, planlanarak uygulanır, uygulanarak gerçekleşir. Bunlara göre müzik eğitimi, insanlara kendi yaşantıları yoluyla bilinçli, amaçlı, yöntemli olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, insanların müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla bilinçli, amaçlı, ve yöntemli olarak değiştirme-dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir.” (Uçan, 1997: 21)

“Müzik öğretmenliği eğitimi, bireye belli müziksel davranışlar kazandırmak ve/veya müziksel davranışlarında amaçlı olarak olumlu değişiklikler yapmak görevini üstlenen müzik öğretmeni yetiştirmek için uygulanan bir meslek eğitimidir” (Töreyin, 2002: 32). Müzik eğitimciliğinde en önemli görev de öğretmenlere düşmektedir. Çocuklar müzik eğitimcilerinin ellerine, ailelerinden ve çevrelerinden daha önceden duyarak elde ettikleri müziksel beğeniler ile teslim edilmektedir. İlk anda, müziksel beğeniler ile ilgili olarak çevreden edinilen, doğru ve yanlışların iç içe geçmiş olduğu müziksel anlayışları yıkmak çeşitli zorluklar taşımaktadır. İnsanlara yeni bir beğeni kazandırmak, bu beğeniye o kişinin hayatının bir parçası haline getirmek zahmetli ve zaman alan bir iştir. Konu müzik olduğunda, insanların kafasındaki güzellik ve estetik anlayışını oluşturacak kişi en başta onların müzik öğretmenleri olacaktır.

Müzik öğretmeni, kişilerin istenilen ve amaçlanan müziksel davranışları kazanıp kazanmamasında doğrudan sorumluluğu olan kişidir. Bu açıdan bakılacak olursa müzik öğretmenleri, toplumların müziksel beğeni ve gelişmişlik düzeylerinde etkin görevler üstlenmiş ve üstlenmektedir. Dolayısıyla amaçlanan müziksel davranışların öğretilme yöntem ve tekniklerini iyi bilip uygulama becerisine sahip olmalıdır. Bunun için de yalnız yeterli ve yetkin bir müzisyen değil iyi bir eğitimci ve öğretici olma vasıflarını da taşımaktadır.

“Bazı Avrupa ülkeleri ve özellikle Türk cumhuriyetlerinde hala özel bir meslek eğitimi olarak düşünülmediği görülen müzik öğretmenliği eğitimine Türkiye’de 1924 yılında Atatürk’ün direktifleriyle açılan Musiki Darülmuallimini adlı okulda başlanmıştır. “Burada dikkati çeken önemli husus, performansa yönelik

olarak sanatçı ve icracılık eğitimi verilen okulun, yani konservatuvarın bu okuldan ayrı tutulması ve müzik öğretmenliğinin ayrı bir meslek olduğunun bilincinde olunarak, önceliğin müzik öğretmenliğine verilmiş olmasıdır” (Töreyin, 2002: 32).

1.2 Avrupa ve Türkiye’de Müzik Kültürü, Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği Alanlarında Etkileşimler

“Avrupa ülkeleri ile Türk ülkeleri (cumhuriyetleri) arasında müzik kültürü ve eğitimi alanında etkileşimlerin oluşmasına yol açan tarihsel ilişkilerin ilk anlamlı kökleri yaklaşık 2500 yıl öncelerine dayanır. Bu bağlamda; MÖ 4.-2. yy.larda Türkistan’da yaşanan Makedon-Yunan egemenliği (Hayit 1997, 234), MÖ 2. yüzyıllarda Hun’larla birlikte tarihi ‘İpek Yolu’nun gelişmeye başlaması, MS 4.-5. yüzyıllarda Avrupa’da yaşanan Hun göçü ve egemenliği, MS 6. yy.dan itibaren Göktürk’lerin egemenliğinde Bizans’la sıklaşan ilişkiler büyük önem taşır. Avrupa uygarlığının ilk beşiği olan Anadolu’nun 11. yy.da Selçuklular döneminde ve Rumeli’nin 14. yy.da Osmanlılar döneminde Türkiyeleşmesi, Türklerin Anadolululaşması ve Rumelileşmesi, 15. yy.dan itibaren Balkanlardan Orta Avrupa’ya kadar uzanan ve 16.-17. yy.larda pekişen Osmanlı egemenliği müziksel ilişkilere süreklilik ve derinlik sağladı, 18.-19. yy.larda farklı ve yeni boyutlar kazandırdı. 20. yy.da ise Cumhuriyet Türkiye’si ile birlikte müziksel ilişkiler yepyeni bir temele oturdu. Diğer yandan 15. yy.da Sibirya’da, 16. yy.da uzakdoğu Avrupa’da, 17. yy.da Hazar kuzeyinde ve 18. yy.da Türkistan’da adım adım başlayıp 19. yy.da belirginleşen Rus egemenliği ile 20. yy.da Sovyetler Birliği dönemi müziksel ilişkilere başka boyutlar getirdi” (Uçan, 2002: 4) .

Görüldüğü gibi, Türk halkları ile Avrupa halkları arasındaki müziksel iletişim oldukça eskilere dayanmaktadır. 2500 yıllık bu süreçte, muhakkak ki her iki kültür de birbirinden yeni değerler öğrenmiş, bu değerlerden bazılarını olduğu gibi kabul etmiş, bazılarını ise değiştirerek kendi kültürüne uyarlamıştır. Bu iletişim süreci çağlar boyunca gelişerek devam etmiş, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulması ile

başka boyutlar da kazanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, müziksel iletişimin başladığı andan itibaren durmadan yayılması ve gelişmesidir. Bu sürecin devamına bakıldığında, yine aynı tablo ile karşılaşmaktadır.

“Avrupa ülkeleri ile Türk ülkeleri tarihsel ilişkilerin başlangıcından 18. yy.a kadar olan dönemlerde birtakım benzer-ortak öğelere sahip olsalar da giderek çok farklılaşan iki müziksel geleneğin oluşturucuları ve geliştiricileri, koruyucuları ve taşıyıcıları idiler. 18. yy.dan itibaren ise Avrupalılar Doğu’ya ve Türkler Batı’ya yeniden müziksel ilgi duymaya ve yönelmeye başladılar. 18. yy.da Avrupa’da “alla turca”, 19. yy.da Türkiye’de “alla franga” denilen iki moda ve üslup oluştu ve gelişti. 19 yy.dan itibaren Türklerin Batı’yla ve Avrupalıların Doğu’yla daha sıkı ilişkilşip belli ortak çatılar altında yer almalarıyla birlikte yeni bir ortak geleneğin ve giderek olası bir ortak geleceğin ilk adımları atılıp, ilk temelleri oluşmaya başladı. 21. yy.a doğru ise federatif Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarına kavuşmaları, “geniş Avrupa” kavramının güncelleşmesi ve yeni bir “Avrasyasal oluşum”dan söz edilmeye başlanmasıyla birlikte müziksel ilişki ve etkileşimde yepyeni bir eşiğe gelindi. 21. yy.ın başlarında şimdi bu eşiğin üzerinde bulunmaktayız” (Uçan, 2002: 4).

Milletler arasındaki bu müziksel etkileşim tek boyutta düşünülemez. Yani kültürler birbirlerinden yalnızca küçük müzik cümlelerini, kulağa basit ve hoş gelen ezgileri almazlar. Çıkış noktası bir kültürün, farklı bir kültürün müziğine, ezgilerine ilgi duyması olsa bile zamanla kültürler birbirleri ile yalnız müzik değil, onu icra eden müzisyen alışverişinde de bulunurlar. Bir müzisyen, yabancı olduğu kültürden başka bir müzisyen ile bilgi ve eğitim alışverişine başladığında, bu her iki kültür için de müziğin ve müzik eğitiminin değişme ve gelişmesine olanak sağlayan bir süreç olacaktır.

“Dünya tarihinin özellikle son 2500 yıllık döneminin belli evrelerinde Avrupa ülkeleri ve Türk ülkelerinde yaşayan toplumlar birbirleriyle çeşitli alanlarda

çeşitli ilişkilendirme ve etkileşimlerde bulunmuşlardır. Bunların başta gelenlerinden biri müzik kültürü ve eğitimi alanlarıdır” (Uçan, 2002: 1).

Avrupa ülkeleri ile aramızda, müziksel duyuş bakımından oldukça önemli farklar bulunmaktadır. Avrupa’da yaygın olan şekliyle müzik eğitimi, çok seslidir. Türkiye’de ise Türk halk müziği ve eğitimi tek seslidir. Bu açılarından bakıldığında iki toplum arasındaki iletişimin, her iki tarafta değişme ve gelişme yaratacağı söylenebilir. Bu duruma yalnız kendi toplumumuz açısından bakarsak, Avrupa’nın Türk toplumuna kazandırdığı çoksesli müzik anlayışı ile yöresel müziklerimiz evrensel hale gelebilmiş, tüm dünyanın beğenisine sunulabilmiştir diyebiliriz.

“Avrupa ülkelerindeki müzik kültürü ve eğitiminin ‘geleneksel’i de ‘modern’i veya ‘çağdaş’ı da çokseslidir. Türk cumhuriyetlerindeki müzik kültürü ve eğitiminin ‘geleneksel’i tek sesli, ‘modern’i veya ‘çağdaş’ı çokseslidir. Avrupa ülkelerinde ‘modernlik’ veya ‘çağdaşlık’ ‘tonallığın aşılması ve sarsılmasıyla’yla Türk ülkelerinde ise ‘tek seslilik’le yetinmeyip ‘çoksesliliğe yönelme-açılma ve geçme’yle başlar. Müzik kültürü ve eğitiminde kendi ‘modern’ini veya ‘çağdaş’ını oluştururken Avrupa ülkeleri Doğu’dan, yani Doğu’daki Avrupa dışı müzik kültürlerinden ve eğitimlerinden, Türk cumhuriyetleri ile Batı’dan, yani Batı’daki Avrupa içi müzik kültüründen ve eğitiminden yararlandılar” (Uçan, 2002: 4).

Çokseslilik, Türk müziğinin değişim ve gelişim sürecinde verilebilecek şüphesiz en iyi örnek olsa da Türk toplumu içerisinde müziğin gelişim süreci yalnızca çokseslilikle sınırlı değildir. Zaman içinde iki toplum arasında da müziğin ve müzik eğitiminin boyutu ve kapsamı değişmiş, günümüze gelene kadar pek çok yol katetmiştir. Günümüz Avrupa ile Türk toplumları arasında, müzik eğitimciliği alanında yaşanan etkileşimin ürünlerini pek çok yönden ele alarak incelemek gerekir.

“Avrupa ülkelerinde ve Türk cumhuriyetlerinde günümüz müzik eğitimi genel olarak şunları kapsamaktadır: Müzik eğitimi türleri ve gerçekleştirim biçimleri,

müzik eğitimi alanları, müzik eğitiminin öğeleri/paydaşları, genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, mesleksel müzik eğitimi; genel, özengen ve mesleksel müzik eğitimi kurum, kuruluş ve örgütleri, müzik eğitimi tasarlama-düzenleme ve uygulamaları, müzik eğitimi araç-gereç ve kaynakları, müzik öğretmenleri veya eğitimcileri örgütleri” (Uçan, 2002: 5).

Müzik eğitimi, bir bütünlüğe ulaştıkça pek çok dala ayrılmış, yeni görüşler, yeni fikirler ortaya atılmıştır. Bütün bu fikirlerin etrafında oluşan yeni alanlar, müzik eğitiminin türleri birbiri ile iç içe olacak şekilde düzenlenmiş ve yavaş yavaş bazı kalıplara oturtulmaya başlanmıştır. Buraya kadar yüzeysel olarak söz ettiğimiz müzik eğitim anlayışındaki kültürel farklılıklara ve müzik eğitimciliğinin kültürler arasındaki olumlu ve olumsuz yönlerine biraz da yakından bakmak gerekebilir.

“1981 yılında Frommelt, yayınladığı Avrupa Birliği raporuna göre ‘her bireyin müzik yeteneğini geliştirip kendisini müzikle ifade etmesinin gerekliliğine rağmen, ne yazık ki Avrupa’da müzik eğitimi, eğitim kurumlarında ve müzik eğitimcisi yetiştirmede istenen düzeyde değildir’ diyerek, ‘o yıllardaki müzik öğretmeni yetiştirme işinin genellikle çok da ciddiye alınmadığını’ belirtmiştir” (Spelman ve Killeavy, 1998: 26).

Yaklaşık aynı zamanlarda Avrupa’nın başka bir bölümüne bakılacak olursa, İrlanda’da 1976 yılında “Irish National Teachers’ Organisation” (İrlanda Ulusal Öğretmenler Birliği) tarafından yapılan bir araştırmada sınıf öğretmenlerinin ancak %51’inin müzik dersi verirken kendisini mutlu ve yeterli gördüğünü belirtilmiştir. 1977 ve 1980 yıllarında yapılan benzer araştırmalar ise müzik öğretmenlerinin bu dersi hayata geçirme yöntemlerini yeterli bulmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak daha sonraki araştırmalar, örneğin 1985 yılında Herron yayınladığı “Arts Counsil Deaf Ears” adlı raporda genel müzik eğitimi yanında müzik öğretmeni eğitiminde, eğitim fakültelerine giren adayların eskiye oranla çok daha iyi yetişmiş ve hazır olduğunu belirterek İrlanda’da genel ve mesleki müzik eğitiminde kısa zamanda alınan mesafe hakkında ipuçları vermektedir.

Almanya'daki müzik eēitimine bakıldığında burada konservatuar ve müzik akademisi olmak üzere iki tür müzik eēitim kurumu olduēu görülmektedir. Konservatuarlar, 'gymnasium'lara paralel olarak 10-13 yaēlarından itibaren, ocuēun müzik yeteneēini geliētirmek amacına yönelik, en fazla 4 yıl müzik eēitimi verilen okullardır. Konservatuar mezunlarından mziēi meslek olarak seēmek isteyenler ya müzik akademilerinin (muzik hochschule) okul mziēi (schulmuzik) bölümüne giderek müzik ēretmeni ya da bireysel performans/sanatçılık bölümlerine giderek sanatçı olabilirler. Dikkat edilecek durum, konservatuar programlarının ocuēun müzik yeteneēini geliētirmek üzere hazırlanmıē olması ve ortaēretim düzeyinde mesleki müzik eēitimi vermesinin yanında, müzik ēretmeni veya profesyonel icracı (sanatçı) olmak iēin ayrıca 'muzik hochschule' diye adlandırılan müzik akademileri/müzik yüksek okullarından mezun olmak gerekliliēidir. Konservatuarların ērenciye meslek kazandırmaktan çok mesleēe hazırlık eēitimi verme çabası iēinde olduēu görülmektedir.

"Yapılan bir araētırmanın bulgularına göre, Almanya'da konservatuarlara gitmeden önce çocukların, ilköēretim kurumları olan 'gymnsium'larda zorunlu müzik dersleriyle birlikte koro alıēmaları yaptıkları görülmektedir. Ayrıca, ülkede müzik eēitimine erken yaēta özel dersle baēlama geleneēi sonucunda, ērencilerin mutlaka blok flüt almaları, istisnasız olarak nota okumaları, yryē marēlarını ve okul ēarkılarını söylemeyi bilmelerinin onları ilerde konservatuar eēitimine hazırlamada etkili ve yönlendirici olduēu dēnlmektedir. Bu durum da müzik ēretmenliēi eēitim kurumlarındaki eēitmcilerin temel müzik eēitimine zaman harcamadan, doērudan mesleki müzik eēitimine yoēunlaēmalarına, dolayısıyla müzik ēretmenliēi düzeyini yüksek tutmalarına olanak saēlamakta olduēu varsayımına ulaēılmaktadır. Araētırma bulgularına göre, müzik ēretmenliēi eēitimi veren okullara girebilmek iēin müziksel davranıēları kazanmıē olmanın yanında, normal lise diplomasına sahip olmak gerekliliēi vardır. Çünkü müzik ēretmenliēinin gerektirdiēi tüm kültür derslerini lise düzeyindeki bu okullarda alıp, mesleki müzik eēitimi kapsamında müzik ēretmenliēi eēitimi derslerine yoēunlaēmak amaēlanmaktadır" (Töreyin, 2002: 34).

Alman müzik eēitimi ve kültür politikaları baēka Avrupa lkelerindeki kültürel faaliyetlerden, kendine özgü kültürel yapısı nedeniyle fazla etkilenmemiētir. rnek vermek gerekirse, hiēbir yabancı enstrümana kendi müzik kültürlerinde yer vermemeleri gösterilebilir. Diēer yandan genel müzik eēitiminde farklı bir okul mziēi sistemi geliētiren Carl Orff'un, pek çok ülke müzik eēitimine yeni bir model oluēturduēu göz önüne alınırsa, Almanya'nın, kendi geliētirdiēi müzik eēitim sistemleri ile baēka ülkelerin müzik eēitimlerini etkilediēi söylenebilir.

Avrupa'daki müzik eēitim sistemini biraz anlayabilmek için verilen İrlanda ve Almanya örneklerinden sonra, Türkiye'ye daha yakın bir ülke olan Bulgaristan'daki müzik eēitiminden de söz edilebilir.

Bulgaristan'ın müzik eēitimi sisteminde iki yöntem olduēu görülmektedir. İlki, ilkokuldan itibaren yatılı olarak 11 yıl müzik eēitimi aldıktan sonra isteyen ērencilerin konservatuarlarda, bunlardan durumları çok iyi olanların da yurt dıēında lisans eēitimlerine devam ederek sanatçı olabildikleri sistemdir. İkinci sistemde ise yine devletin atıēı, anaokulundan baēlayarak normal okullarla paralel bir eēitim veren ve kurs sistemi ile benzer Şekilde ilerleyen, önceleri ücretsiz olmasına karēın Şimdi ise sembolik bir ücret karēılıēında lise sona kadar devam eden müzik okullarının olduēu görülmektedir.

“Yılmaz (1994) araētırmasında müzik ēretmenliēi eēitiminin üniversitelerin eēitim fakültelerinde veya eēitim yüksek okullarında gerekleētirildiēini belirtmektedir. Ayrıca bu okulların okul öncesi ve ilkokul müzik ēretmeni yetiētirdiēi, Sofya Devlet Konservatuvarına baēlı olan Filibe Müzik Pedagoēi Enstitüsünde ise ortaokul müzik ēretmeni eēitimi verildiēi belirtilmektedir. Bu bildirinin veri toplanması sırasında elde edilen bulgulardan, Bulgaristan müzik eēitimi modelindeki olabildiēince erken yaēlarda baēlanan müzik eēitiminde öncelikle amacın, ocuēu müzik yapmaya yöneltmek ve bol bol Şarkı syleterek

sıkmadan müzik yetenek ve zevkini geliştirmek olduğu ortaya çıkmıştır” (Töreyin, 2002: 35).

Diğer pek çok Avrupa ülkesinde müzik öğretmenliği eğitiminin, pedagojik formasyon veren eğitim fakülteleri ya da onlara denk yüksek okullar tarafından verildiği bilinmektedir. Buradaki ortak durum mesleki müzik eğitimini güçlü bir şekilde hazırlayan ön hazırlık okullarına azami önem verildiği gerçeğidir. Avrupa ülkelerinde tek tip öğretim modelleri ile yetinilmediği, modellerin çeşitlendirilerek, her yaşa ve her ihtiyaca uygun hale getirilmeye çalışıldığı da görülmektedir.

“Aynı zamanda Avrupa’da birçok ülkede “Erken Müzik Eğitimi”, “İlköğretim Okulları Müzik Öğretmenliği”, “İlköğretim İkinci Kademe + Orta Öğretim Müzik Öğretmenliği”... gibi eğitimin tür ve düzeylerine göre birbirinden az çok farklı biçimde adlandırılıp nitelendirilen çeşitli öğretmenlik modelleri uygulanageldiği bilinmektedir” (Uçan, 1999: 30).

1.3 Türkiye’de Müzik Kültürü, Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği

“Türk müzik kültürü kökleri itibariyle tarih öncesi çağlara dayanır. Tarih çağlarının başlamasıyla birlikte sırasıyla Altay, Orta Asya, Hun, Göktürk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Selçuklu, Osmanlı ve nihayet Türkiye (cumhuriyeti) müzik kültürü olarak belirginleşmiştir. Türk müzik kültürünün şekillenmesinde kökten gelen temel özellikler yanında çeşitli ilişkiler kurulan değişik toplumlara ait müzik kültürleriyle etkileşimin de büyük rolü olmuştur” (Yener, 2002: 14).

“Türk cumhuriyetlerinde müzik kültürü ve özellikle genel müzik eğitimi, önemli ölçüde halk müziklerine dayalıdır. Türk cumhuriyetlerindeki müzik kültürü ve eğitimi genel olarak ‘çok uygarlıklı’ bir temele dayanmakta, ‘geleneksel’ ile ‘çağdaş’ arasındaki temel farklılıkların önemi azalmakta, ‘modallık’ ve ‘makamsallık’ önem ve ağırlığını sürdürmekte, ‘geleneksel’ müziklerde ‘bilinçli

teksestlilik', 'çağdaş' müziklerde ise 'bilinçli çoksestlilik' egemen olmakta, 'ezgi' ve 'insan sesi' öğesi başat önemin-ağırlığını korumakta, 'çağdaş müzik teknolojisi'ne yönelim artmakta ve güçlenmekte, 'Avrupa içi müzikler'e kapsamlı açılım yer yer hızla artmakta, 'kırsal' ve 'yarı kentsel' (kökenli) müzik kültürü daha yaygın ve etkin bulunmaktadır" (Uçan, 2002: 7).

Türkiye'de müzik kültürünü ele alırken, geçmişten gelen kültürel etkiler de göz önünde bulundurulmalıdır. Türk milleti köklü bir soydan ve binlerce yıl geçmişten gelen bir millet olmasından dolayı, büyük bir kültürel mirasın da sahibidir. Türk milletinin en büyük kültürel miraslarından birisi de müziğidir. Tarih boyunca tek sesli gelişen Türk müziği Batı'ya yönelimin başladığı dönemlerde çok sesli örnekler vermeye başlamıştır. Türkiye çoksestlilikte Batı'yı örnek alarak işe başlamış olsa da kısa zamanda kendi müziği bünyesinden çıkan bir armoni arayışına girmiş, bu alanda önemli çapta gelişim göstermiştir. Çoksestliliğe ilk geçiş süreci Osmanlı İmparatorluğu zamanda yaşanmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda Enderun okullarında eğitim gören müzik öğrencileri meşk yöntemi ile çalıştıkları, bu yöntemde bilimsel araştırma yerine usta-çırak ilişkisinin hakim olduğu, öğrencilerin ustalarından dinlediklerini kulak yoluyla taklit ederek ve hafızaya alarak öğrenip bu suretle müziğin devamını sağladıkları bilinmektedir. Meşk sistemi klasik Türk müziği öğretim sistemi içinde hakim olan bir felsefedir. Mevlevihane'lerde müzik öğretiminin yaygınlaşması ile klasik Türk müziği bestecileri hem bu felsefenin içinde yetişmişler hem de geleneği devam ettirmişlerdir. Meşk sistemi, daha sonradan kurulan Muzıka-i Hümayun için de geçerli olmuş, Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında bu kurumdan yetiştikten sonra Fransa'ya gönderilerek eğitim alan müzikçiler, yurda dönerek öğrenci yetiştirmeye başlamışlardır. Bu evrede ilk konservatuar İstanbul belediyesine bağlı olarak, 1917 yılında kurulmuş olan Darüelhan'dır. 1921 yılında kapanan okul, 1923 yılında Türk ve Batı müziği öğreten şubeleri ile tekrar açılmıştır. Cemal Reşit Rey gibi büyük bir besteci, ilk derslerini bu konservatuarda vermiştir. Darüelhan, 1982 yılına kadar varlığını sürdürmüştür.

Cumhuriyetin ilk ürünlerinden biri olan Musiki Muallim Mektebi ise 1924 yılında kurularak müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlamış ve bu alanda başarılı olmuştur. 1936 yılında kurulan Ankara Devlet Konservatuvarı ile müzik öğretimi alanında sistematik bir yapıya kavuşulması yolunda önemli bir adım atılmıştır. Türk müziği eğitimi ilk defa 1976 yılında devlet şemsiyesi altında yer bulabilmiş, bundan sonra diğer Türk müziği konservatuvarları da kurulmaya başlanmıştır. Öte yandan belediyeye bağlı okullar ve müzik dershaneleri, musiki cemiyetleri gibi merkezler çoğalarak müzik öğretimine kendi çaplarında katkı sağlamaya çalışmışlardır. 1982 yılında YÖK'ün devreye girmesiyle konservatuvarlar da üniversitelere bağlanmış, üniversitelerimizde yavaş yavaş müzik eğitimi bölümleri, müzikoloji bölümleri ve konservatuvarlar kurulmaya başlanmıştır. Bugün müzik eğitimi ile ilgili olarak var olan kurumlar şu şekilde gruplandırılabilir: Üniversitelere bağlı müzikoloji bölümleri, üniversitelere bağlı müzik eğitimi fakülteleri, üniversitelere bağlı konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Liseleri, resmi olmayan müzik derneklerinin açtığı kurslar.

“Üniversitelerimizin müzik bölümleri ülkemizde nispeten yeni yeni oluşmaya başlamıştır. Yapı itibariyle Anglo-Saxon modeli esas alınarak oluşturulmuş bu üniversitelerimizdeki müzik bölümlerinde lisans öğrencileri eğitim görmektedirler. Müzik eğitimi bölümlerinde ise yine lisans öğrencileri eğitim görmektedirler müzisyen adayları olarak değil, müzik eğitimcisi olarak yetişmeleri öngörülmektedir. Konservatuvarlar 8 yıllık eğitim meselesi yüzünden eskiden olduğu gibi orta okuldan öğrenci almamakta ancak yatay geçişle bu soruna çare bulmaktadırlar. Güzel Sanatlar liselerinde, lise çağına gelmiş öğrenciler müziğe başlamaktadır. Müzik kursları ise değişik konularda kendilerince öğördükleri tarzda serbest bir eğitim vermektedirler” (Aşkın, 2002: 43).

“Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitiminin Cumhuriyet’le başlayan aydınlanma hareketleri çerçevesinde öncelikle ele alınması, günümüz Türkiye’sinin müzik eğitim ve öğretimine sağlam bir temel oluşturmuştur. Çağdaş eğitim anlayışıyla daha da geliştirilen Türkiye’deki müzik eğitimcisi yetiştirme sistemi,

kuruluş yıllarında örnek aldığı Avrupa müzik eğitim sistemlerini, kendi eğitim ve kültür politikaları ile çağın gereklilikleri doğrultusunda daha da geliştirerek bölgesinde örnek olma yolundadır” (Töreyin, 2002: 37).

Tüm bu gelişmelerin içinde bugünün Türkiye’si, bulunduğu coğrafi konum nedeniyle pek çok alanda olduğu gibi, müzik öğretmeni yetiştirme modelindeki etkileşimde, Asya ile Avrupa arasındaki bağlantıyı sağlamakta ve kendi koşullarına en uygun modeli oluşturma çabası göstermektedir.

“Türk cumhuriyetlerinin bir kısmı Avrupa’nın bir parçası durumunda olduğundan Avrupa ülkeleri ile müzik kültürü ve eğitimi alanında doğrudan ve güçlü bir iletişim ve etkileşim içindedir. Diğer bir kısmı ise merkezi Avrasya kapsamında olduğundan Avrupa müzik kültürü ve eğitimi çevresiyle yarı dolaysız ve dolaylı olarak giderek güçlenen bir ilişki içinde görünmektedir. Bu bağlamda söz konusu ülkeler ve cumhuriyetlerde benzer ve farklı düzenleme ve uygulamalarda bulunulmakta, benzer ve farklı çözümler ortaya konulmaktadır” (Uçan, 2002: 8).

Müzik kültürü ve eğitiminde genel görünüm itibariyle Avrupa ülkeleri daha çok çağdaş anlayışla yola çıktığı için, yaklaşımları da yine bu yönde olmaktadır. Türkiye’de ise bu görünümün geleneksel anlayışa daha yakın olduğu görülebilir. Ancak, geçmişten gelen bu geleneksel yaklaşımlar halen güçlü varlığını ve etkinliğini sürdürmekte olsa da çağdaş yaklaşımların giderek daha baskın duruma gelmekte olduğu söylenebilir.

Yaklaşım ne olursa olsun, Avrupa ülkeleri ile Türkiye’deki müzik kültürü ve müzik eğitimi karşılaştırıldığında, farklılıkları ve benzerlikleriyle Dünya müzik kültürü ve eğitimi içinde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Küreselleşmenin olumlu ve olumsuz etkilerinin her alanda kendini gösterdiği bugünün dünyasında, ülkelerarası etkileşimler her alanda artış göstermiştir. Ülkeler arasında kültür ve eğitim alanındaki etkileşimlerin eskiye göre daha yoğun

yaşanmasında şüphesiz ki bugünün siyaset, ekonomi ve teknolojisindeki gelişmenin büyük katkısı olmuştur. Bu gelişmelerle birlikte bilim de ilerlemekte, eğitim bilimleri alanı da bilimdeki gelişmelere ayak uydurmaktadır. Eğitim bilimlerindeki gelişmeler; yeni eğitim alanları, öğretim yöntem ve teknikleri, bu yoğun etkileşimler sayesinde başka ülkelerde de incelenme, araştırılma, denenme ve uygulanma imkanı bulmaktadır. Etrafımızdaki teknolojik kaynakların gelişmişliği ile en azından kaynak anlamında istenilen bilgiye hiçbir yere gitmeden de çok kısa sürelerde ulaşılabilinmektedir. Bütün bu etkileşimlerin üzerine, ülkelerin kendi kültürlerini diğer toplumlara tanıtmaya ve yayma çalışmaları eklenince, ülkelerarası etkileşimin her alanda gelişme ve ilerleme ile yakından ilişkili olduğunu, bunun da Türkiye’deki müzik eğitime doğrudan olumlu biçimde yansıdığını görmekteyiz.

Tüm bu çabaların amacı ilerlemek ve gelişmektir. Konuya müzik eğitiminin hedeflerine ulaşması açısından bakıldığında, müzik öğretmenliği, örgün genel müzik eğitiminin hedeflerine ulaşmasında en etkili unsurlardan biridir. Türkiye’de müzik öğretmenliği tarihine bakıldığında, müzik öğretmeni yetiştiren ilk kurum olarak temellerini 1924 yılında atmış olan, bugünkü Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü gösterilebilir.

“Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumların çekirdeğini oluşturan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD, öğretime açıldığı 1924’ten bu yana “kendi alanında Avrupa, Asya ve Dünya’da ilkler arasındadır.” (Uçan, 1994) Bu köklü geçmişi O’nun bazı Avrupa ve Asya ülkelerinde düzenlenen bilimsel ve sanatsal çalışma topluluklarına katılma olanağı sağlamaktadır” (Töreyin, 2002: 37).

1.4 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü'nün Tarihi

Cumhuriyet'in kuruluşunu takip eden yıllarda henüz hukuk, mühendislik ve tıp fakülteleri gibi pek çok okul açılmamışken Atatürk'ün direktifleriyle ilk olarak 1924 yılında Ankara'da, bugünkü GÜGEF müzik eğitimi anabilim dalının da temellerini oluşturan, **Musiki Darülmuallimini** adıyla kurulup kısa bir süre sonra **Musiki Muallim Mektebi** yani Müzik Öğretmen Okulu olarak adlandırılan okul görülmektedir.

“Bu okul zamanla, (1924-1937) orta eğitim düzeyindeki Musiki Muallim Mektebinden, (1937-1978) üç yıllık yüksek öğretim düzeyindeki Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesine, oradan (1978-1982) dört yıllık yükseköğretim düzeyindeki Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümüne ve 1982'de üniversiter sisteme geçilmesiyle daha da gelişerek, lisans-yüksek lisans-doktora ve ona eşdeğer sanatta yeterlilik düzeyinde eğitim veren Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümüne ulaşmıştır. Ancak, son olarak 1997 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması kapsamında resim-iş eğitimi bölümüyle birleştirilmiş ve ”bölüm” niteliğinden çıkarılarak “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı”na dönüştürülmüştür” (Töreyin, 2002:31).

Yukarıda bahsedildiği gibi, müzik öğretmeni yetiştirme, Cumhuriyetin ilanından hemen sonra kurulan Musiki Muallim Mektebiyle başlamıştır. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar, Musiki Muallim Mektebi, Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü, Yüksek Öğretmen Okulu ve Eğitim Fakültesi çatısı altında, o dönemden günümüze kadar olan süreçte dört ayrı sistem olarak ele alınabilir. Bu dört sistem içinde dönemin şartları dahilinde ortaöğretime müzik öğretmeni yetiştiren bu kurumlar, amaç ve hedefleri içerisinde bir çok değişim göstererek günümüze kadar gelmiştir.

Musiki Muallim Mektebi, lise ve orta mektepler ile muallim mektepleri için müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuş ve dönemin şartları dahilinde müzik öğretmeni yetiştirmenin yanında sanatsal sorumluluklar da üstlenmiştir. Kurum bünyesinde kurulan bir akademiyle eğitim alanını ve amaçlarını; milli musikiyi işlemek, yükseltmek ve yaymak, sahne temsilinin her şubesinde ehliyetli kişiler yetiştirmek ve musiki muallimi yetiştirmek olarak zaman içinde genişletmiştir. Bu yapılanma içinde ülkenin ulusal müzik politikası geliştirme ihtiyacı ve çalışmaları ile ihtiyaç duyulan sanatsal faaliyetlerin karşılanabilmesi ve bu kurumda görev alan öğretim kadrosunun niteliği gibi unsurlar nedeniyle, müzik öğretmeni yetiştirme faaliyetleri zaman içinde kurum bünyesinde önemini yitirmiş ve Musiki Muallim Mektebi'nin bünyesinden ayrılarak Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye enstitüsüne nakledilmiştir. Bu değişim, kurumun amaçlarında ve işleyişinde bazı farklılıklar meydana getirmiş olsa da enstitünün amaçları doğrultusunda genel olarak kurumun eğitim-öğretim faaliyetlerinin odak noktasını müzik öğretmeni yetiştirme oluşturmuştur.

Gazi Eğitim Enstitüsü, orta okullarla muadili öğretim kurumlarına ve ilk öğretmen okullarına öğretmen, ilk öğretime müfettiş ve ilk öğretim okullarına bağlı uygulama okullarına müdür yetiştiren; ilk ve orta okullarla ve ilk öğretmen okullarıyla ilgili problemler üzerinde incelemeler yapan ve bu okullardaki öğretmenlerin mesleki gelişmelerine yardım eden bir yüksek öğretim kurumu olarak amaçlarını belirlemiştir. Kurum içinde 'müzik öğretmeni' orta dereceli okullar ile meslek okullarında müzik derslerini okutacak, müzik eğitimi çalışmalarını yönetecek ve çevrelerine bu alanda rehber olabilecek kişi olarak tanımlanmıştır. Sonraki yıllarda yüksek öğretmen okulu olarak yeniden yapı değiştiren kurumun temel eğitimin ikinci kademesine ve ortaöğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla eğitim süresi artmış ve çok kısa bir süre faaliyet gösterdikten sonra öğretmen yetiştiren kurumların üniversiteye devredilmesiyle yeniden şekil değiştirmiştir. Yeni değişiklikler bu kurumlara öncekilerden farklı sorumluluklar yüklemiştir. Yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan, kendisine birimler bağlanabilen bir yüksek öğretim kurumu olan fakültenin bir

bölümü haline gelmesi ile yapı olarak uluslararası standartlara kavuşmuş, öğretmen yetiştirme amacının yanına lisans üstü programlar açma, bilimsel araştırmalar ve yayınlar yapma gibi yeni sorumluluklar üstlenmiştir. Bu aşamada üstlenilen sorumlulukların yerine getirecek dereceye ve niteliğe sahip bir öğretim kadrosunun bulunmaması, çözülmesi ne kadar zor olmasa da zaman alacak bir durum olarak ortaya çıkmıştır. Bu yapı değişikliğinden sonra, lisansüstü eğitim programlarının açılmasıyla akademik yapıya kavuşan kurumun yeni eğitim alanı ve amaçları günümüze hem kendisi hem de takipçileri olarak birçok üniversite bünyesinde açılan yeni lisans ve lisan üstü programlara kavuşmuş olarak gelmiştir.

“Ülke çapında yeni müzik öğretmenliği programlarının hızla açılmasıyla yeni bir süreç başlamış müzik öğretmeni yetiştiren ilk kurum olan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’na formal ve informal bazı sorumluluklar yüklenmiştir. Lisans ve lisansüstü programlarda deneyimini diğer kurumlarla her platformda paylaşan kurum, yurt çapında müzik öğretmeni yetiştiren ve müzik eğitimi veren her kuruma desteğini sürdürmekte ve önemli faydalar sağlamaktadır. Bu noktada kurum, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızın ve müzik öğretmenlerimizin uluslar arası platformda yerini alması için büyük çaba sarf etmiştir ve etmektedir.” (Yayla, F., 2002: 70)

1.4.1 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü’nün Sınav Sistemi

“Türkiye’deki müziksel yeteneği ölçme ile ilgili çalışmalar, müzik yeteneği ile öğrenci alan çeşitli okulların giriş sınavlarında görülmektedir. Türkiye’de müzik eğitimi, amaçlarına göre farklılık gösteren birçok kurum tarafında yürütülmektedir. Bu kurumlar konservatuarlar, güzel sanatlar fakülteleri, eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği ana bilim dalları ve Anadolu güzel sanatlar liseleridir. İşleyişleri ve içerikleri açısından farklılık gösterebilir de bu okulların giriş sınavları ana hatlarıyla birbirinin aynıdır” (Yayla, A., 2002: 171).

“Şekli ne olursa olsun ülkemizde gerçekleşen sınavların temel boyutunu müziksel işitme, çalma ve söyleme oluşturmaktadır. Çalma ve söyleme aşamaları bireyin psiko-motor becerilerini sergilediği bölümdür. Duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması sonucu ortaya çıkan davranışlar psiko-motor olarak adlandırılmaktadır (Erden&Akman, 1998, s 224). “Psiko-motor alandaki davranışların büyük çoğunluğu, performans değerlendirmeleri adı altında ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Bir kişinin performansı ise bir işin yapımındaki performansı belirli bir zamanda iş tamamlanırken veya tamamlandığında kişinin başarılı bir şekilde ortaya koyduğu çıktıların kaydı biçiminde (Kane, 1986, s.237) ve performans değerlendirilmesi de birey hakkında karar vermek için sistematik gözlem yoluyla veri toplama süreci olarak tanımlanmıştır(Berk, 1986)” (Bademci, 1998: 3).

Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümünde yapılan yetenek sınavı iki aşamalıdır. İlk aşama ön eleme sınavı niteliğinde olup, müziksel çalma, söyleme, duyma yetenekleri ikinci aşamada sınanmaktadır. ‘2007 Özel Yetenek Sınavı Kılavuzu’nda sınava katılmak için 2007-ÖSS puan türlerinin (ÖSS-SAY-1, ÖSS-SÖZ-1, ÖSS-EA-1 ve ÖSS-DİL) herhangi birinden en az 185.000 puan almış olmak gerektiği belirtilmiştir. Liseler, Meslek Liseleri, Öğretmen Liseleri, Konservatuar ve Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik, Sanat (Müzik) alan/ kol/ bölümlerinden mezun olan öğrencilerin ihtiyaç duyacakları ön kayıt ÖSS asgari taban puanları ise 160.000’dir.

İlk aşamada adaylar bireysel olarak sınava alınır, sınav sözlü-uygulamalı olarak yapılır. Bu aşama tek ses, iki ses, üç ses, ezgi ve ritim işitmeden oluşur.

İkinci aşama, adayların motor becerilerini sergileyecekleri aşamadır. Bu aşama ‘müziksel yazma’(dikte), ‘müziksel okuma’(solfej), ‘müziksel söyleme’ ve ‘müziksel çalma’dan oluşur. Müziksel yazma sınavında, adaylardan piyano ile çalınacak ikişer motiflik iki ezgiyi ölçü, nota ve süreleriyle yazmaları istenir. Müziksel okuma sınavında, bir tonal, bir makamsal olmak üzere 2 şer motiften

oluşan 2 ezginin okunması istenecektir. Müziksel söyleme sınavında, adayın sağlıklı bir sese sahip olup olmadığı ve sesini kullanma becerileri ölçülür. Müziksel çalma aşamasında puanlar, seslendirilen parçanın doğru ve temiz seslendirilmesi, çalıcının teknik düzeyi, müzikal yorum ve eserin düzeyi göz önüne alınarak verilir.

“Eğitimde devinışsel (psikomotor) davranışların ölçülmesinde kullanılan testlere performans testleri denmektedir” (Tekin, 1994: 221).

“Müzik eğitiminde çoğu kez müziğin bilgisinden çok, hemen müziğin yapılmasına yönelinmesinin temel nedenlerinden biri, müzik denince akla ilk gelen şeyin, seslendirme(yorumlama) ve besteleme sözcüklerinde özlü ifadesini bulan müziksel performans olmasıdır. Bu olgu temelde, kuşkusuz müziğin doğasından kaynaklanmaktadır. Müziğin varoluş sürecinde de eylemin bilgidan önce geldiğı, bilginin eylem sırasında ya da sonunda oluştuğı bilinmektedir. Bu nedenledir ki müzik eğitiminde performansın öncelikli bir yere sahip olduğı görüşü, günümüz müzik eğitimcileri arasında da yaygın bir kabul görmektedir” (Uçan, 1994: 85).

İkinci aşamadaki sınav puanlarının yüzde olarak dağılımı şu şekildedir; Müziksel işitme, yineleme, okuma, yazma %50, müziksel söyleme %25, müziksel çalma %25.

1.4.2 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’nün Fiziki Yapısı

Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi bölümünün fiziki yapısı 2008 yılı itibariyle;

- 1 konser salonu
- 1 prova salonu
- 1 seminer odası
- 1 kütüphane odası
- 26 öğretim görevlisi odası

- Bölüm başkanı odası
- 1 kayıt stüdyosu
- 1 çalgı atölyesi
- 7 derslik
- 1 öğrenci dolap odası

Çalgı odalarının bulunduğu katlarda, her katta toplam 30 oda bulunmak üzere, bu odalardan;

- 35'i öğretim görevlileri odası
- 29'u piyano odası
- 26'sı çalgı odası, olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı içerisinde; sınıflar, öğretim elemanları odaları, konser ve prova salonu ve çalgı odalarında bulunan bütün piyanoların sayısı 64 olarak tespit edilmiştir.

1.5 Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Durumlar

“Toplumsal üyesi olan her fert, sosyal tabakalaşma sürecine bağlı olarak belli bir sosyal sınıfın üyesidir. Sosyal sınıf, kişilerin sosyo-ekonomik ilişkilerini belirleyen önemli bir değişkendir. Doğumdan itibaren belli bir sosyal sınıfın mensubu olan fert, kendi davranışlarının şekillenmesinde sınıfsal durumdan soyutlanamaz” (Eroğlu, 1998: 178).

Bu açıklamaya bakılarak, belirli bir insan topluluğunun profilini oluşturmak için, o topluluğu sosyal, kültürel ve ekonomik yönlerden ele almak gerektiği söylenebilir. Larousse sözlüğü, sosyo-ekonomik terimini ekonomik sorunlarla bağlantılı, sosyal sorunlara ilişkin olarak tanımlamıştır. Penguen sosyoloji sözlüğünde ise bu tanım; bireyleri, aileleri ya da haneleri, meslek, gelir ve eğitim gibi

göstergelere dayanarak sınıflandırmayı amaçlayan bir ölçü olarak açıklanmıştır. “Sosyo-ekonomik terimi, sosyal durumun objektif bir ölçümü ile ilgilidir. Sosyo-ekonomik durumun objektif bir biçimde belirlenmesinde, sosyal ve ekonomik göstergelerin birkaç kombinasyonu, bireyin toplum içindeki konumunu değerlendirmede kullanılır” (Chalfant ve Labeff, 1988: 55).

“Sosyo-ekonomik yaşantı insanın her yönden gelişimine düşünce biçimine, olayları algılama-yargılama tutumuna, sosyalleşmesine, yapıcı, yaratıcı, eleştirci biçimi özümsemesine, kişiliğinin biçimlenmesine doğrudan etki eder” (Cibelek, 1991: 24).

Türkiye’de pek çok kültür eski çağlardan beri bir arada yaşamaktadır. Halen, yalnızca batı ucu ile doğu ucunda bulunan şehirler değil, birbirlerine komşu olan iki şehir arasında bile kültür, gelenek ve görenek farklılıkları görülebilmektedir. Bu konunun bilinmesi, sadece ziyaret amacıyla bile gittiğinde yaşam koşullarına ayak uyduramayabileceği bir yerde bir gencin, tek başına bir hayat kurmaya, yabancısı olduğu yerdeki sosyal yapılara dahil olmaya çalışmasının ne kadar zor ve sıkıntılı bir süreç olabileceğinin anlaşılmasında önem taşımaktadır.

“Her sosyal grubun kendisine özgü bir yaşam stili vardır. Yaşama tarzı, fertlerin sınıf durumu ve bu sınıfta sosyolojik anlamda kendilerine özgü kültürlerini oluşturan hayat tarzını ifade eder. Bireylerin, yaşama tarzları ile gelir seviyeleri arasında önemli bir ilişkinin olduğu bir gerçektir. Çünkü sınıf konumu, kişilerin mal ve hayat şartları ve kişisel yaşantıları için sahip oldukları çeşitli imkanlar demektir. Bununla birlikte gelir seviyesinin aynı olduğu bütün hallerde, yaşama tarzı da aynı olmaz. Özellikler eğitim ve kültür seviyesi ile gelir elde ediliş şekli yaşama tarzı üzerinde oldukça etkili olmaktadır” (Eroğlu, 1998: 180).

Üniversite çağına gelen gençlerin pek çoğu, üniversite okuyabilmek için çeşitli nedenlerle ailelerinin yanından ayrılarak başka şehirlere gitmektedir. Büyük oranda öğrenci ailesinin yanından ilk kez ayrılmaktadır. Gittikleri şehirlerde yakınları bulunmayan öğrenciler yurt ya da kiralık ev aramakta, içinde bulundukları koşullara

göre buralara yerleşmektedirler. Ailelerinden uzaklaşan gençler insan ilişkilerinden maddi duruma, düzenli beslenmeden sosyal hayata kadar onlara problem olacak çeşitli durumlar içerisinde yalnız kalmaktadır. Yine de birçok öğrenci için en büyük problem, maddi imkanların kısıtlılığı olmaktadır. “Toplumun her kesiminde bulunan insanların yaşam tarzlarının oluşmasında gelir önemli bir etkidir” (Saybaşı, 1992: 45).

Karşılaştıkları sorunların biçimi ne kadar farklı ve süresi ne kadar kısa ya da uzun olursa olsun, geleceğine ve mesleğine yön verecek bölümlerde başarılı olmak isteyen her öğrenci için yabancı bir şehirde yaşamaya başlamak büyük bir yükü tek başına üstlenmesi gereken ve yeni hayatında kısmen tek başına kaldığı stresli bir süreçtir. Öğrenim gördükleri koşullar içinde öğrenciler, zaman zaman sağlıklı sosyal ilişkilerin kurulamaması, kendilerini bir gruba ait hissedememe gibi durumlardan kaynaklanan psikolojik problemlerle de karşılaşmakta yine pek çoğu bu durumun üzerinden tek başına kalkmak zorunda kalmaktadır.

“Sosyal ilişkilerde bireyin tutum ve ilgileri ait oldukları sosyal grup tarafından karşılanırsa bir uyuma meydana çıkar. Sosyal hayatta ilgiler “benzer” veya “ortak” olabilir. Ortak ilgilerin, sosyal ilişkiler bakımından en önemli biçimi ‘bir sosyal gruba bağlılık’tır” (Dönmezer, 1994: 93).

Kişilerin, içinde bulundukları yeni çevreye hızla uyum sağlaması gerekmektedir. Çevresiyle iletişim kurma ve bu çevreye uyum sağlama süreci kişilerin motivasyonunda ve başarısında azımsanamayacak bir öneme sahiptir. Öğrencilerin altından kalkması gereken ilk ve en sıkıntılı süreçlerden biri de yeni çevrelerinde kendilerine uygun sosyal rolleri doğru tespit edebilmeleridir. “İnsan davranışları bireyin öznel tutumu ile nesnel durum ve ortamın karşılıklı etkileşimi içinde oluşmaktadır. Bu etkileşim içinde oluşan insan davranışları, sosyal roller şeklinde ortaya çıkmaktadır. Sosyal roller bireyin öznel tutumunu belirleyen motivasyon yapısı ile nesnel durumu belirleyen çevre ve ortam tarafından birlikte belirlenmektedir” (Erkan, 1991: 28).

“Sosyal değişmenin şekli ve yönü yaşanan çağın sosyal ve ekonomik şartlarına ve toplumlara göre itibaridir ve değişkendir” (Erkal, 1998: 23). Kişiler sosyal rollerini belirledikten ya da sosyal rolleri çevreleri tarafından belirlendikten sonra belirli sosyal gruplara dahil olmaya başlarlar. Bu gruplar içerisinde kabul ve takdir görmek pek çok birey için büyük önem taşır.

Doğabilecek problemlerin bir başka kaynağı, yukarıda sözü edilen maddi ya da sosyal durumlar olabileceğı gibi, öğrencinin eğitim gördüğü bölüm ile ilgili de olabilir. Okuduğı bölümü nereden duyduğı, nasıl seçtiğı, tercihini yapmadan önce konuya ilgisinin olup olmadığı, bölümün amaç ve hedefleri hakkında yeterince bilgi sahibi olup olmaması da öğrencileri ruhsal olarak etkileyen sebepler arasındadır.

Bütün bunların yanı sıra, üniversiteye geç başlayan öğrenciler, etraflarındaki topluluktan yaşça büyük olmaları nedeni ile onlarla iletişim kurmakta zorlanabilir. “İnsanlar beden yapıları ve görünüşleri, nitelikleri, cinsellikleri, zekaları, değer yargıları ve tutumları, duyguları, kişilik özellikleri, ilgileri ve yaşam biçimleri yönlerinden benzerlikleri olmakla birlikte, bireyler arasında sayısız bireysel farklılıklar ve ayrılıklar bulunmaktadır (Özgüven, 1998: 24). Pek çok öğrencinin akranlarıyla bile sağlıklı ve sağlam sosyal ilişkiler kuramadığı durumlarda, yaşça büyük öğrencilerin çevrelerine adapte olamaması, beklenebilecek bir durumdur.

“İnsanların sosyal sınıfını belirleyen dört temel kıstas mevcuttur. Bunlar, yaşam tarzı, gelir seviyesi, eğitim-öğretim ve sınıf bilinci. Bunlardan ilk üçü, sosyal sınıfın nesnel ölçütü iken sınıf bilinci ise öznel ölçüttür” (Eroğlu, 1998, s.179). Maddi sıkıntılar, sosyal rolleri belirleyememe, bulunduğu sosyal ortama uyum sağlayamama, bilinçli olmayan seçimler ya da yaş farkı sebebiyle ilişki kurmakta zorlanmak gibi sorunların yanı sıra kişinin cinsiyeti, sağlıklı bir ev ortamında bulunup bulunmadığı, anne babasının eğitim ve gelir durumu gibi etkenler de onların yaşantıları üzerinde önemli etkilerde bulunmaktadır. Tüm bu etkenler, kişilerin hayatlarını doğrudan etkilemekte ve yön vermektedir. Burada öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmenler yalnızca bilgiyi verip kenara çekilmemeli, karşılarında bulunan öğrencileri tanımaya çalışmalı, iyi bir gözlemci olmalı,

öğrencilerin sorunlarına eğilmekten ve onlara yardımcı olmaktan kaçınmamalıdır. Bunları etkili biçimde yapabilmek için ise birlikte çalıştıkları topluluğu iyi tanımalı, onların ihtiyaçlarını iyi bilmeli, bazı hareket ve tepkilerini önceden kestirebilmelidirler.

“Toplumda yaşayan sosyal gruplar birbirlerini tamamlayarak toplumun bütününe hizmet ederler. İnsanlar faaliyet alanlarında ihtisaslaştıkları oranda birbirine muhtaç duruma gelirler. Toplumdaki bu çeşitli gruplar, kurumlar ve sınıflar birbirlerini tanımlarlar” (Koşu, 1998: 21).

1.6 Problem

Bireyin toplumsal gelişiminde içinde bulunduğu sosyal, kültürel ve ekonomik koşulların büyük etkisi vardır. Kişiler onları fiziksel, zihinsel ya da bedensel anlamda besleyen küçük toplulukların içinde yaşarlar. Küçük bir topluluğun içindeki bazı bireyler, zaman zaman o topluluğun niteliklerine yön verebilir. Bu küçük topluluklar sonradan birleşerek, yeniden büyük kitleleri etkileyebilir. Öyleyse özelden genele gidildiğinde, yalnızca bir kişi büyük toplulukları etkileyebilmekte, genelden özele gidildiğinde ise bu büyük toplulukların yarattığı değerler tekrar aynı kişiyi başka bir yönde değiştirebilmektedir. Bu yaklaşımı Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü içerisinde ele aldığımızda, bu bölümde okumakta olan öğrencilerin, edindikleri değer ve anlayışlar ile meslek yaşamlarında içinde bulunacakları çevreyi etkileyeceklerini söyleyebiliriz. Tersini düşünüldüğünde, meslek yaşamları içinde gösterdikleri başarılar ile bu öğrencilerin, Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü hakkındaki değer ve anlayışlara yön verecekleri de söylenebilir. Kişileri doğru yönlendirmenin, onlara nitelikli eğitimci vasıflarını kazandırarak eğitimin her kademesindeki öğrencilere, iyi bir eğitmen ve yol gösterici olmaya uygun bireyler haline getirmenin yolu, onların özelliklerini bilmek, iyiye ve güzele doğru değişim sürecini bu özellikleri göz önünde bulundurarak çizmektir. Bu anlayışla bu çalışmada cevap aranan problem cümlesi aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Öğrenci profili nedir?

1.7 Alt Problemler

1. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin birliktelik durumu nedir?
2. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının sayısı kaçtır ve bu çocuklar eğitimin ağırlıklı olarak hangi kademelerinde okumaktadır?
3. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin eğitim durumu ne düzeydedir?
4. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin sahip olduğu maddi olanaklar, öğrenimlerini rahatlıkla devam ettirebilecekleri düzeyde midir?
5. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin Ankara’da barınma durumları nelerdir?
6. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’na hangi liselerden öğrenci gelmektedir?

7. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nı tercih etmiş olan lisans öğrencilerinin ÖSS puanları nedir?
8. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin bu bölümü tercih etme sebepleri nelerdir?
9. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin düzenli olarak konser, sinema, tiyatro gibi etkinliklere gitme alışkanlığı var mıdır?
10. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin gazete, kitap okuma alışkanlığı var mıdır?

1.8 Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı” içerisindeki öğrencileri sosyal, kültürel ve ekonomik yönlerden araştırarak, öğrencilerin genel anlamda bir profilinin elde edilmesi amacını taşımaktadır. Aynı genel amaç ile ilgili geliştirilebilecek araştırma soruları veya alt amaçlar;

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan öğrencilerin;

- Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümünü seçme nedenlerini belirlemek,
- Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümünde okudukları süre içerisinde hangi maddi olanaklar ile eğitimlerini sürdürdüklerini belirlemek,
- Kültür, sanat faaliyetleri ile ne kadar ilgilendiklerini belirlemek,
- Daha sonra “Gazi Öğretmenliği Müzik Bölümü” ile ilgili yapılacak çalışmalara kaynak oluşturmaktır.

1.9 Araştırmanın Önemi

Yapılacak olan araştırma Gazi Üniversitesi G.E.F. Müzik Öğretmenliği bölümünde okumakta olan öğrencilerin genel profilinin anlaşılmasına ışık tutacaktır. Araştırma Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda okuyan öğrencilerin profilini ortaya çıkarma alanında yapılan ilk çalışmadır.

Araştırma sonuçları, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında görev yapmakta olan öğretmenlere de varsa konu ile ilgili bilgilerindeki eksikliklerinin giderilmesi bakımından faydalı olacaktır.

1.10 Sınırlılıklar

Bu araştırma sınırlılıkları bakımından;

1. G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği A.B.D. öğrencileri ile,
2. G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği A.B.D. lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri ile
3. Bulgular, gerekli verilerin önemli bir kısmını toplamada temel araç olarak uygulanan anketin geçerliliği ile sınırlıdır.

1.11 Varsayımlar

Bu çalışmada;

1. Belirlenen araştırma yönteminin araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olduğu,
2. Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin, araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu,
3. Öğrencilerin veri toplama aracı olarak kullanılan anketleri içtenlikle ve gerçeği yansıtacak şekilde yanıtladıkları,
4. Örneklemi oluşturan 2007–2008 öğretim yılı G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans öğrencilerinin, evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.12 Kısaltmalar

f : Frekans

yy. : Yüz yıl

ABD: Ana Bilim Dalı

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

GEF: Gazi Eğitim Fakültesi

GÜ: Gazi Üniversitesi

ÖSS: Öğrenci Seçme Sınavı

SPSS: Statistical Package For The Social Sciences (İstatiksel analize yönelik bir bilgisayar programı)

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Araştırmanın yöntem bölümünde araştırmada izlenen bilimsel yaklaşımı araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veriler ve toplanması ile verilerin analizi gibi bölümlere yer verilecektir.

2.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans öğrencilerinin sosyal, ekonomik ve kültürel yönlerini ortaya çıkarmaya yönelik olduğundan betimsel bir araştırmadır.

2.2 Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini, 2007–2008 eğitim-öğretim yılında G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 176 öğrenci oluşturmaktadır. Evren ve örneklem örtüştüğünden örneklem yoluna gidilmemiştir.

2.3 Verilerin Toplanması

2007–2008 eğitim-öğretim yılında G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğrenim görmekte

olan öğrencilerin profilini ortaya çıkarmak amacını taşıyan bu araştırmada literatür tarama ve anket yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada yer alan nitel veriler daha çok kaynak tarama yoluyla, nicel veriler ise öğrencilere uygulanan anket formlarıyla elde edilmiştir.

G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans öğrencilerinin daha çok ailevi, ekonomik ve kültürel durumlarını ortaya çıkarmaya yönelik sonuçlar elde etmek için hazırlanan ankette, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulara yer verilmiştir.

- 1) Anketler, G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıfların sayısı toplam 176 olup, anket, uygulandığı tarihlerde okulda bulunan toplam 155 kişiye ulaşmıştır.
- 2) Uygulanan anket formu önce taslak olarak hazırlanmış, uzmanların da görüşleri alınıp son şekli verilmiştir. Ankette toplam 26 soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan 14'ü çoktan seçmeli, 4'ü açık uçlu, 8'i ise çoktan seçmeli ancak son kısımları açık uçludur.
- 3) Ankete cevap veren örneklem grubunun, ankete içtenlikle ve doğru cevap verebilmeleri için gerekli ortam ve şartlar sağlanmaya çalışılmıştır. Verilecek cevaplar için ad ve soyadı istenmemiştir. Anketler örneklem kapsamındaki öğrencilere bizzat verilip öğrencilerin soruları cevaplaması beklenmiş, herhangi bir süre kısıtlaması yapılmamıştır.

2.4 Verilerin Analizi

Bu araştırmada, anketle elde edilen verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgular, önce tablo halinde sergilenmiş, ardından yazılı olarak yorumlanmıştır. Diğerk verilerin çözümlenmesi için (SPSS 12.0) sosyal bilimler için istatistik paket programı ile veri girişi yapıldıktan sonra, verileri karşılaştırmak için, betimsel istatistikleri sunmak amacıyla f ve % kullanılmıştır. İlgili alt problemlerde veriler yüzde, frekans ve crosstab (apraz tablo) kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmada elde edilen nicel bulgular tablolar halinde alt problem sırasına göre sunulmuştur.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma için toplanmış verilerin yöntem bölümünde belirtilen tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen sonuçlar, araştırmanın amacına ve alt problemlerine göre ele alınmış, tablolar halinde açıklanarak yorumlanmıştır. Tablolar alt problem sırasına göre dizilmiş ve yorumlanmıştır.

Anket Kapsamındaki Sınıflar ve Öğrenci Dağılımları

Bu alt bölümde Lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıflardan, anketin uygulanması sırasında okulda bulunan ve anketi sorularını yanıtlayan 155 öğrencinin bazı özellikleri ortaya konulmuştur. İlk tabloda öğrencilerin sınıflara göre sayısal dağılımları verilmiştir. İkinci tabloda öğrencilerin sınıflara göre yaş dağılımlarının ve yaş ortalamaları ortaya konulmuştur. Bir sonraki tabloda öğrencilerin cinsiyet olarak sayısal dağılımları gösterilmiştir. Son olarak da kız ve erkek öğrencilerin sayılarının sınıflara göre sayısal dağılımları verilmektedir.

Tablolara bakarak G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin yaş ve cinsiyetlerinin sayısal verileri ile bunların sınıflara göre dağılımları görülebilir.

Tablo 3.1: Lisans Öğrencilerinin Sınıflara Göre Sayısal Dağılımları

Sınıflar	<i>f</i>	%
Lisans 1	39	25,2
Lisans 2	44	28,4
Lisans 3	40	25,8
Lisans 4	32	20,6
Toplam	155	100

Tablo 3.1’de görüldüğü gibi; anketi cevaplayan öğrencilerin sayısının, sınıflarına göre yüzde olarak dağılımının Lisans 1’lerde %25,2, Lisans 2’lerde %28,4, Lisans 3’lerde %25,8 ve Lisans 4’lerde %20,6 olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmada Lisans 1 sınıfında okuyan öğrencilerin gerçek sayısının toplam 46 kişi, Lisans 2 sınıfında okuyan öğrencilerin gerçek sayısının toplam 46 kişi, Lisans 3 sınıfında okuyan öğrencilerin gerçek sayısının toplam 45 kişi, Lisans 4 sınıfında okuyan öğrencilerin gerçek sayısının toplam 39 kişi ve 4 sınıfın toplamının ise 176 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Buna göre, anketlerin ulaşamadığı öğrenci sayısı 21’dir. Öğrencilerin büyük çoğunluğuna erişilmiş olduğu görüldüğünden, anketlerden elde edilen sonucun sağlıklı olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2: Öğrencilerin Sınıflara Göre Yaş Dağılımları

Lisans	Yaş Ortalamaları								Total
	17	18	19	20	21	22	23	25	
1	2	15	18	1	1	0	0	2	39
2	0	0	19	23	2	0	0	0	44
3	0	0	0	9	26	4	0	1	40
4	0	0	0	1	12	14	5	0	32
Total	2	15	37	34	41	18	5	3	155

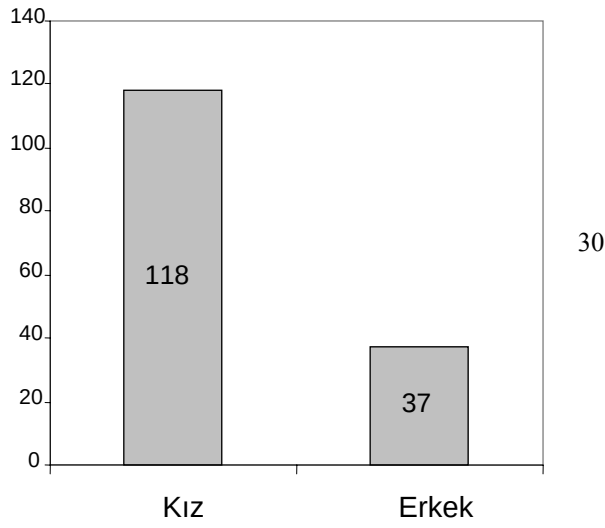
Tablo 3.12'ye bakıldığında öğrencilerin yaşlarının sınıflara göre dağılımı verilmiştir. Öğrencilerinin yaşlarının 17 ile 25 arasında değişkenlik gösterdiği görülmektedir. Lisans 1'de okumakta olan 39 öğrencinin yaşlarının 17 ile 25 arasında değişmektedir. Bu sınıftaki; 2 kişinin 17 yaşında, 15 kişinin 18 yaşında, 18 kişinin 19 yaşında, 1 kişinin 20 yaşında, 1 kişinin 21 yaşında, 2 kişinin 25 yaşında olduğunu görmekteyiz. Lisans 1'in yaş ortalaması 19 olarak tespit edilmiştir.

Lisans 2'de okumakta olan 44 öğrencinin yaşları 19 ile 21 arasında değişmektedir. Bu sınıftaki; 19 kişi 19 yaşında, 23 kişi 20 yaşında, 2 kişi ise 21 yaşındadır. Lisans 2'nin yaş ortalaması 20 olarak tespit edilmiştir. Lisans 3'te okumakta olan 40 öğrencinin yaşları 20 ile 25 arasında değişmektedir. Bu sınıftaki; 9 kişi 20 yaşında, 26 kişi 21 yaşında, 4 kişi 22 yaşında, 1 kişi ise 25 yaşındadır. Lisans 3'un yaş ortalaması 21 olarak tespit edilmiştir.

Lisans 4'te okuyan 32 öğrencinin yaşları 20 ile 23 arasında değişmektedir. Bu sınıfta okuyan; 1 kişi 20 yaşında, 12 kişi 21 yaşında, 14 kişi 22 yaşında, 5 kişi de 23 yaşındadır. Lisans 4'ün yaş ortalaması 22 olarak tespit edilmiştir. Tablo 3.2'ye bakılarak öğrencilerin sınıflara göre yaş dağılımlarının beklenen ya da olması gereken düzeyde olduğu söylenebilir. Sınıflara göre yaş dağılımına ve yaş ortalamalarına bakılarak, büyük orandaki öğrencinin liseden mezun olduktan hemen sonra üniversiteye başladığı söylenebilir.

Tablo 3.3: Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımları

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kız	118	76,1
Erkek	37	23,9
Toplam	155	100

Grafik 3.1: Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımları

Tablo 3.3 ve Grafik 3.1 incelendiğinde, lisans 1, 2, 3 ve 4. sınıflardaki kız öğrenci oranının erkek öğrenci oranını büyük ölçüde aştığı görülmektedir. Buna göre kız öğrencilerin müzik öğretmenliği bölümününü, erkek öğrencilere göre daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 3.4: Kız ve Erkek Öğrenci Sayılarının Sınıflara Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sınıflar				Toplam
	Lisans 1	Lisans 2	Lisans 3	Lisans 4	
Kız	29	36	28	25	118
Erkek	10	8	12	7	37
Toplam	39	44	40	32	155

Tablo 3.4'e bakarak, sınıfları kendi içinde tek tek ele aldığımızda, her sınıftaki kız oranının, erkek oranından iki kat fazla olduğu açıkça görülmektedir. Lisans 1. sınıfta 29 kız ve 10 erkek öğrenci, lisans 2. sınıfta 36 kız ve 8 erkek öğrenci, lisans 3. sınıfta 28 kız ve 12 erkek öğrenci, lisans 4. sınıfta ise 25 kız ve 7 erkek öğrenci olduğu tespit edilmiştir.

Bu duruma müzik derslerinden bir örnekle, koro dersinin işlenişi açısından bakılacak olursa, sınıflardaki kız öğrenci sayısının fazla olması sebebi ile bir sınıf korosunda bulunan soprano ve altoların toplam sayısının tenor ve basların iki katından fazla olduğu, bunun ise koro derslerinde yapılan çalışmalar ile varılmak istenen homojenlik, koro bütünlüğü gibi hedefleri olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülebilir.

3.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin birliktelik durumu nedir?’ şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 3.5: Öğrenci Anne-Babalarının Birliktelik Durumları

Anne-baba Durumları	<i>f</i>	%
Anne-baba sağ beraber	126	81,3
Anne-baba boşanmış	15	9,7
Baba sağ-anne vefat etmiş	6	3,9
Anne sağ-baba vefat etmiş	8	5,2
Anne-baba ikisi de vefat etmiş	-	-
Toplam	155	100

Tablo 3.5’teki duruma bakalım. Öğrencilerin anne-babalarının %81,3’ünün sağ ve beraber, %9,7’sinin ise boşanmış olduğu görülmektedir. Anne-babalardan birinin olmadığı durumlar içerisinde, yalnızca babanın sağ olduğu aileler %3,9 yalnızca annenin sağ olduğu aileler ise %5,2 şeklinde tespit edilmiştir. Anne-babadan ikisinin de sağ olmadığı bir durum tespit edilmemiştir.

3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının sayısı kaçtır ve bu çocuklar eğitimin ağırlıklı olarak hangi kademelerinde okumaktadır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.6: Ailelerdeki Birey Sayısı

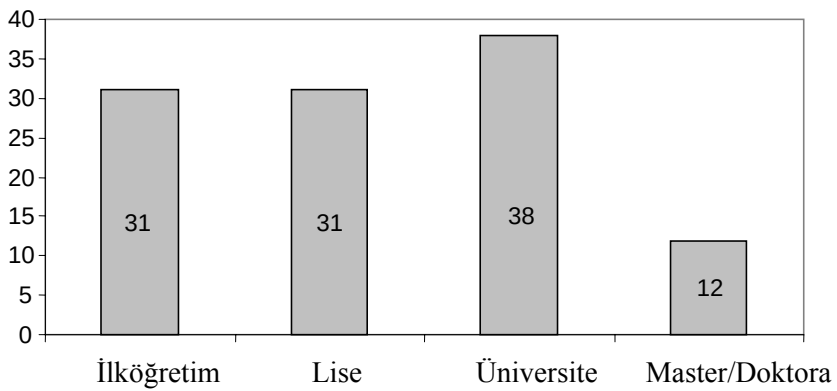
Birey Sayısı	<i>f</i>	%
2 kişi	6	3,9
3 kişi	26	16,8
4 kişi	84	54,2
5 ve üzeri kişi	39	25
Toplam	155	100

Tablo 3.6’da görüldüğü gibi, öğrencilerin çoğunluğunun %54,2 ile 4 kişilik ailelerde yaşadığı gözlenmiştir. Ardından gelen en büyük değer %25 ile ailesinde 5 ya da daha çok birey olan öğrencilerdir. 3 kişilik yani tek çocuklu olduğu tahmin edilen ailelerin oranı %16,8 ve hem tek çocuk hem de anne ya da babasından yalnızca birinin sağ olduğu tahmin edilen 2 kişilik ailelerin oranı ise %3,9’dur. Elde edilen verilerden, öğrencilerin büyük bir kısmının 4 kişilik ailelerde yaşadığı, bunun da anne, baba ve 2 çocuktan oluşan bir çekirdek aileyi temsil ettiği söylenebilir.

Tablo 3.7: Öğrencilerin Kendileri ile Birlikte Kardeş Sayısı

Kardeş Sayısı	<i>f</i>	%
Tek çocuğum	18	11,6
2 kardeş	96	61,9
3 kardeş	27	17,4
4 kardeş	10	6,5
5 ya da daha fazla kardeş	4	1,9
Toplam	155	100

Tablo 3.7’de görüldüğü gibi, 2 kardeş olan öğrencilerin 61,9 ile çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Bu tip ailelerin 4 kişilik çekirdek aile olduğunu söyleyebiliriz. 3 kardeş olduğunu belirten kişilerin oranı %17,4 ile ikinci sırada yer almaktadır. Buları takiben tek çocuklu ailelerin oranı %11,6 daha sonra gelen 4 çocuklu ailelerin oranı 6,5 olarak belirlenmiştir. 5 ya da daha fazla kardeşi olan öğrencilerin oranı ise %1,9’dur.

Grafik 3.2: Kardeşlerin Okumakta Oldukları Eğitim Kademeleri

Grafik 3.2 için öğrencilere kardeş veya kardeşlerinin eğitimin hangi kademesinde okumakta olduğu sorulmuş, birden fazla şık işaretleyebilme hakkı

tanınmıştır. Tabloda görüldüğü gibi, öğrencilerin kardeşleri büyük çoğunlukla üniversite eğitimi almaktadır. Bunu ilköğretim ve lise düzeyinde bulunanlar izlemektedir. Öğrencilerin master ya da doktora yapan kardeşleri tablodaki en küçük kümeyi oluşturmasına rağmen önemli bir sayıda olduğu görülmektedir.

3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin eğitim durumu ne düzeydedir?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.8: Annelerin Eğitim Durumları

Annelerin Eğitim Durumları	<i>f</i>	%
Okur-yazar değil	2	1,3
Okur-yazar, ilkokul mezunu değil	4	2,6
İlkokul mezunu	28	18,1
Ortaokul mezunu	9	5,8
Lise ve dengi okul mezunu	44	28,3
Fakülte ya da yüksek okul mezunu	63	40,6
Yüksek lisans-doktora mezunu	5	3,2
Toplam	155	100

Tablo 3.8’e bakıldığında, öğrencilerin annelerinin çoğunluğunun fakülte ya da yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir. Bu oran %40,6 ile tablodaki en

yüksek orandır. Takip eden en büyük ikinci oran %28,3 ile lise ve dengi okullardan mezun olan annelerin oranıdır. Bunu %18,1 ile ilkokul mezunu anneler takip etmektedir. Ortaokul mezunu annelerin oranı %5,8 olarak, okur-yazar olduğu halde ilkokul mezunu olmayan annelerin oranı %2,6 olarak ve yüksek lisans ya da doktora'dan mezun olan annelerin oranı ise %3,2 olarak belirlenmiştir. Okur-yazar olmayan anneler ise yalnızca 2 kişi olarak belirlenip bunların oluşturdukları oran tabloda %1,3 şeklinde ifade edilmiştir. Yukarıdaki verilere bakıldığında, öğrencilerin annelerinin büyük çoğunluğunun lise ya da üniversite mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Buradan yola çıkarak, ailelerin eğitim düzeyinin, çocuklarının eğitim düzeyine etki edebileceği söylenebilir.

Tablo 3.9: Babalarının Eğitim Durumları

Babaların Eğitim Durumları	<i>f</i>	%
Okur-yazar değil	1	0,6
Okur-yazar, ilkokul mezunu değil	1	0,6
İlkokul mezunu	11	7,1
Ortaokul mezunu	10	6,5
Lise ve dengi okul mezunu	39	25,1
Fakülte ya da yüksek okul mezunu	89	57,4
Yüksek lisans-doktora mezunu	4	2,6
Toplam	155	100

Tablo 3.9'da görüldüğü gibi, öğrencilerin babalarının çoğunluğunun yine fakülte ya da yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir. Bu oran %57,4 ile tablodaki en yüksek orandır. Takip eden en büyük ikinci oran 25,1 ile lise ve dengi okullardan mezun olan babaların oranıdır. Bunu 7,1 ile ilkokul mezunu babalar takip

etmektedir. Ortaokul mezunu babaların oranı %6,5 olarak, yüksek lisans ya da doktoradan mezun olan babaların oranı ise %2,6 olarak belirlenmiştir. Okur-yazar olmayan ve okur-yazar olduğu halde ilkokul mezunu olmayan babalar yalnızca 1'er kişi olup, bunların oluşturdukları oran tek tek %0,6 olarak belirlenmiştir. Yukarıdaki tabloda öğrencilerin babalarının da çoğunlukla lise veya üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Bu veri, tablo 3.8'de olduğu gibi, ailelerin eğitim durumlarının, çocuklarının eğitimlerini doğrudan etkiliyor olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3.10: Öğrencilerin Babalarının Meslekleri

Meslekler	<i>f</i>	%
Bankacı	1	0,6
Çiftçi	4	2,6
Emekli	45	28,9
Esnaf	6	3,9
Basın-Yayın	2	1,3
İşçi	8	5,1
Memur	21	13,5
Mimar	1	0,6
Mühendis	10	6,2
Müziyen	4	2,5
Öğretmen	23	14,8
Sağlık Sektörü	3	1,8
Serbest	18	10,8
Ticaret	2	1,3
Üniversite Öğretim Üyesi	2	1,3
Vefat Etmiş	5	3,2
Toplam	155	100

Tablo 3.10'a bakıldığında, 45 öğrencinin babasının emekli olduğu görülmektedir. Bunların oranı %28,9'dur. Meslek hayatına devam etmekte olan veliler içinde en büyük oran, öğretmenlik yapan 23 kişiye ait olan %14,8'dir. Bunu %13,5 ile memurluk yapan 21 kişi, %10,8 ile serbest çalışan 18 kişi ve %6,2 ile mühendislik yapan 10 kişi takip etmektedir. Ayrıca tabloda 8 kişinin işçi, 6 kişinin esnaf, 4 kişinin çiftçi, 4 kişinin müzisyen olduğu görülmektedir. Geriye kalanlardan 3 kişi sağlık sektöründe çalışmakta, 2 kişi ticaret ile uğraşmakta, 2 kişi basın-yayın sektöründe çalışmakta, 2 kişi üniversite öğretim görevlisi, 1 kişi ise bankacılık yapmaktadır. Tablo 3.10 öğrencilerin babalarının büyük bir kısmının emekli, memur ya da öğretmen olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.11: Öğrencilerin Annelerinin Meslekleri

Meslekler	<i>f</i>	%
Bankacı	1	0,6
Emekli	39	25
Esnaf	1	0,6
Ev Hanımı	59	38,1
İşçi	1	0,6
Memur	5	3,7
Mühendis	1	0,6
Öğretmen	24	15,4
Sağlık Sektörü	6	3,8
Serbest Meslek	5	3,7
Sporcu	1	0,6
Üniversite Öğretim Görevlisi	2	1,3
Vefat Etmiş	1	0,6
Toplam	155	100

Tablo 3.11'e bakıldığında, 59 öğrencinin annesinin ev hanımı olduğu görülmektedir. Bu tablodaki en büyük gruptur, %38,1 ile gösterilmektedir. Öğrenci

annelerinden 39'unun emekli olduğu görülmektedir, bu oran %25'tir. Meslek hayatına devam etmekte olan veliler içinde en büyük çoğunluğu 24 öğretmen oluşturmaktadır, bunların oranı %15,4'tür. Bunu %3,8 ile sağlık sektöründe çalışan 6 kişi, %3,7 ile memur olan 5 kişi, yine %3,7 ile serbest meslekle uğraşan 5 kişi, %1,3 ile üniversitede öğretim görevlisi olan 2 kişi izlemektedir. Geriye kalanlardan 1 kişi bankacı, 1 kişi esnaf, 1 kişi işçi, 1 kişi mühendis ve 1 kişi de sporcudur. Tablo 3.11'e bakıldığında, öğrenci annelerinin belli gruplar içerisinde yoğunluk gösterdiği, büyük bir kısmının ev hanımı, emekli ya da öğretmen olduğu görülmektedir.

3.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi 'Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin sahip olduğu maddi olanaklar, öğrenimlerini rahatlıkla devam ettirebilecekleri düzeyde midir?' şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.12: Ailelerinin Aylık Gelir Miktarları

Aylık Gelir Miktarı	<i>f</i>	%
Asgari ücretten az	5	3,2
435 YTL (Asgari ücret)	6	3,9
435 YTL-800 YTL arası	14	9
800 YTL-1200 YTL arası	39	25,2
1200 YTL-2000 YTL arası	56	36,1
2000 YTL.den fazla	35	22,6
Toplam	155	100

Tablo 3.12’de görüldüğü gibi, öğrencilere ailelerinin aylık ortalama gelir miktarı sorulduğunda en çok tercih edilen cevap “1200 YTL-2000 YTL arası” olmuştur. Bunlar %36,1 ile birinci sıradadır. “800 YTL-1200 YTL arası” geliri olan ailelerin oranı %25,2 ile ikinci sırayı almaktadır.

Aylık gelirinin 2000 YTL.den fazla olduğu belirtilen ailelerin oranı %22,6 olup üçüncü sırada bulunmaktadır. Bu ilk üç sıralamadan sonra oranlar düşmekte, aylık geliri “435 YTL-800 YTL arası” olan 14 aile tablonun %9’unu, 435 YTL yani asgari ücret olan 6 aile tablonun %3,9’unu, son olarak da asgari ücretten daha az gelir elde eden 5 aile ise bütünün %3,2’sini oluşturmaktadır.

Verilere bakılarak, ailelerin büyük bir kısmının aylık ortalama gelirlerinin 800 YTL ve üzerinde olduğunu görmekteyiz. Buradan yola çıkarak, ekonomik durumu ortalama ve ortalamanın üzerinde olan ailelerin, çocuklarını daha rahat okuttukları söylenebilir.

Tablo 3.13: Öğrencilerin Kredi/Burs Alma Durumu

Kredi/Burs Alma Durumu	<i>f</i>	%
Kredi/Burs Alan Öğrenciler	57	36,8
Kredi/Burs Almayan Öğrenciler	98	63,2
Toplam	155	100

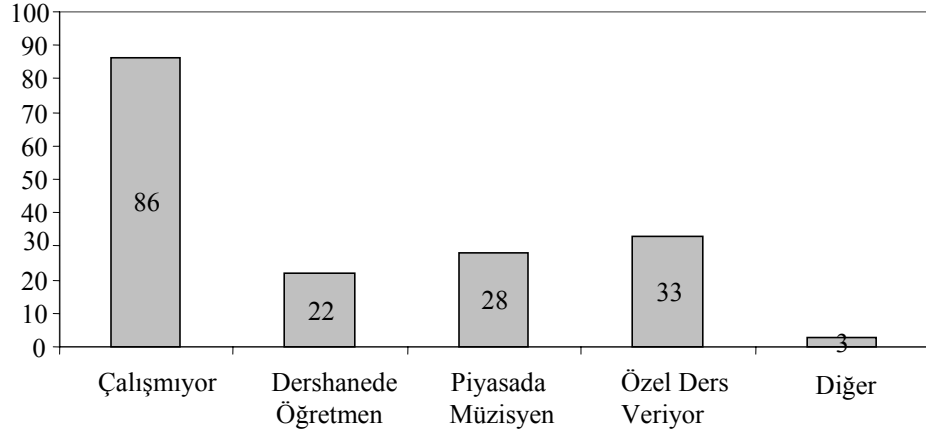
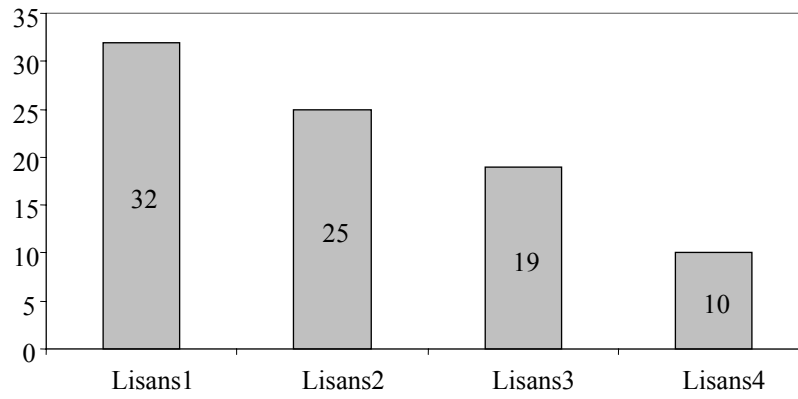
Tablo 3.13'te görüldüğü gibi, öğrencilerin %63,2'sini oluşturan 98 kişi burs ya da kredi olanaklarından faydalanmakta, %36,8'ini oluşturan 57 kişi ise burs ya da kredi olanaklarından faydalanmamaktadır. Öğrencilerin yarıdan fazlasının kredi/burs olanaklarına ihtiyaç duymalarının sebebinin, ailelerinden gelen destek ile rahat geçinemiyor olmaları olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.14: Öğrencilerin Aldıkları Aylık Ortalama Kredi/Burs Miktarı

Aylık Kredi/Burs Miktarı	<i>f</i>	%
100 YTL-200 YTL arası	89	91
200 YTL-300 YTL arası	4	4
300 YTL-400 YTL arası	2	2
400 YTL-500 YTL arası	1	1
500 YTL-650 YTL arası	2	2
Toplam	98	100

Tablo 3.14'te görüldüğü üzere, öğrencilerin %91'i aylık 100YTL ile 200 YTL arası, %4'ü aylık 200 YTL ile 300 YTL arası burs ya da kredi almaktadır. %2'si aylık 300 YTL ile 400 YTL arası, diğer %2'si aylık 500 YTL ile 600 YTL arası, %1 oranındaki 1 kişi ise aylık 400 YTL ile 500 YTL arası burs/kredi olanağına sahiptir.

Burada dikkati çeken durum, 100 YTL ile 200 YTL arası kredi/burs alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ayda 160 YTL kredi/burs aldıklarını belirtmiş olmalarıdır.

Grafik 3.3: Öğrencilerin Kendi Kazançlarını Sağlama Durumları**Grafik 3.4: Çalışmayan Öğrenci Sayısının Sınıflara Göre Dağılımı**

Grafik 3.3 ve 3.4 için, öğrencilere çalışarak gelir elde edip etmedikleri sorulmuş, birden fazla şık işaretleyebilme hakkı tanınmıştır. 86 öğrenci hiçbir yerde çalışmadığını belirtmiştir. Çalışmayan öğrencilerin sayısının Lisans 1’de 32, Lisans 2’de 25, Lisans 3’te 19 ve Lisans 4’te 10 kişi olduğu belirlenip, çalışmama oranının sınıflar arasında belirgin bir düşüş gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışanlar tarafından, Şekil 3.5’te görüleceği gibi ‘dershanede öğretmenlik yapıyorum’ seçeneği 22 kere, ‘piyasada müzisyenlik yapıyorum’ seçeneği 28 kere, ‘özel ders veriyorum seçeneği 33 kere ve ‘diğer’ seçeneği ise 3 kere işaretlenmiştir.

Diğer seçeneğini işaretleyen 3 öğrenciden birisi garsonluk yaptığını, diğeri bir televizyon kanalında kabak kemane çaldığını, bir diğeri ise hafta sonları alışveriş merkezinde çalıştığını belirtmiştir.

Tablo 3.15: Kendilerine Ait Aylık Harcamalarının Miktarı

Aylık Harcama Miktarı	<i>f</i>	%
80 YTL-300 YTL arası	32	20,5
300 YTL-500 YTL arası	65	41,8
500 YTL-1000 YTL arası	51	32,7
1000 YTL-1500 YTL arası	4	2,6
1500YTL-2000 YTL arası	3	1,8
Toplam	155	100

Tablo 3.15'te görüldüğü gibi, öğrencilerin %41,82'in oluşturan 65 kişinin aylık harcamaları 300 YTL ile 500 YTL arasındadır. %32,7'lik orana sahip 51 kişinin aylık harcamaları 500 YTL ile 1000 YTL arasında, %20,5'lik orana sahip 32 kişinin aylık harcamalarının ise 80 YTL ile 300 YTL arasında olduğu görülmektedir. %2,6 oranındaki 4 kişinin harcamaları 1000 YTL ile 1500 YTL arasında, %1,8'i oluşturan 3 kişinin aylık harcaması ise 1500 YTL ile 2000 YTL arasındadır.

Öğrencilerin kendilerine ait aylık harcamalarının çoğunlukla 300 YTL ile 500 YTL arasında olduğu görülmektedir. Bu miktarın Ankara şartlarında öğrencilerin rahatlıkla yaşamalarına yetecek kadar çok olmadığı söylenebilir.

3.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin Ankara’da ikamet etme olanakları nelerdir?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.16: Öğrenci Ailelerinin Yaşadıkları Yerler

İller	<i>f</i>	%
Ankara	39	25,2
Ankara Dışı	116	74,8
Toplam	155	100

Tablo 3.16’da görüldüğü gibi, öğrencilerin %25,2’si ailelerinin Ankara’da, geri kalan %74,8’i ise Ankara dışında yaşadığını belirtmiştir. Ailesi Ankara’da oturan öğrenciler, aileleri diğer illerde bulunanlara göre yoğunluk göstermektedir.

Tablo 3.16 ve 3.17’ye bakılarak, öğrencilerin yoğunluğunun Ankara’da yaşayanlarda toplanmasından, bu kişilerin Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalını tercih etmelerindeki sebeplerden birinin, bu bölümün Ankara’da bulunması olduğu, aynı açıdan bakıldığında, diğer illerdeki öğrencilerin, kendi illerinde bulunan ya da kendi illerine yakın olan üniversiteleri tercih ettikleri söylenebilir. Bu yoğunluğun bir başka nedeninin ise Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden gelen öğrenci sayısının, diğer illerden gelenlere oranla daha yüksek olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.17: Öğrenci Ailelerinin Bulundukları İl, İlçe ve Köyler

İller	f	%
Ankara	39	25,2
Adana	1	,6
Adana, Seyhan	1	,6
Adıyaman	1	,6
Afyon	1	,6
Aksaray	2	1,3
Antalya	4	2,6
Aydın	3	1,9
Aydın, Nazilli	3	1,9
Balıkesir	3	1,9
Balıkesir, Akçay	1	,6
Balıkesir, Dursunbey	1	,6
Bolu	3	1,9
Burdur	3	1,9
Çanakkale, Çan	1	,6
Çankırı	1	,6
Corum	2	1,3
Denizli	8	5,2
Denizli, Çivril	1	,6
Diyarbakır	1	,6
Edirne	4	2,6
Erzincan	1	,6
Eskişehir	7	4,5
Hatay	2	1,3
Hatay, Samankaya köyü	1	,6
Isparta	4	2,6
Isparta, Gönen, Güneykent Kasabası	1	,6
İstanbul	4	2,6
İzmir	4	2,6
Karabük, Safranbolu	1	,6
Karaman, Ermenek	1	,6
Kayseri	1	,6
Kırıkkale	1	,6
Kırşehir	1	,6
KKTC	3	1,9
Konya	4	2,6
Konya, Akşehir	1	,6
Malatya	2	1,3
Manisa	1	,6
Manisa, Akhisar	1	,6
Manisa, Salihli	1	,6
Mersin	6	3,9
Muğla, Fethiye	1	,6
Niğde	1	,6
Ordu	1	,6
Samsun	6	3,9
Sivas	1	,6
Tekirdağ, Çorlu	1	,6
Tekirdağ, Malkara	1	,6
Tokat	1	,6
Tokat, Zile, Göcenli Köyü	1	,6
Trabzon	4	2,6
Uşak	2	1,3
Van	2	1,3
Zonguldak, Ereğli	1	,6
Toplam	155	100,0

Tablo 3.17'e bakıldığında dağılımın en fazla %25,2 ile Ankara, daha sonra %5,8 ile Denizli ve üçüncü sırada %4,5 ile Eskişehir'de olduğu görülmektedir. Takip eden illerden; Aydın, Mersin ve Samsun %3,9; Balıkesir, Isparta ve Konya %3,2; Antalya, Edirne, İzmir, İstanbul ve Trabzon ise %2,6 ile öğrenci ailelerinin en yoğun olarak bulundukları iller içinde yer almaktadır. Bolu, Burdur, Hatay, Manisa ve KKTC'de bu oran %1,9'dur. Adana, Aksaray, Çorum, Malatya, Tekirdağ, Tokat, Uşak ve Van'da %1,3 olan oran, geriye kalan iller Adıyaman, Afyon, Çanakkale, Çankırı, Diyarbakır, Erzincan, Karaman, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Muğla, Niğde, Ordu, Karabük, Sivas ve Zonguldak'ta 1'er aile bulunmaktadır. Bu ailelerin oranı ise %0,6'dır. Tabloda toplam 43 il bulunmaktadır.

Tablo 3.18: Öğrenci Ailelerinin Bulundukları Yerleşim Birimlerinin İl, İlçe ve Köy Olarak Dağılımı

Yerleşim Birimleri	<i>f</i>	%
İl Merkezi	137	88,3
İlçe	15	9,7
Köy	3	2
Toplam	155	100

Tablo 3.18'de görüldüğü gibi, öğrenci ailelerinin büyük bir kısmını oluşturan 137 aile il merkezlerinde oturmakta, geriye kalan 18 ailenin 15'i ilçelerde, 3 aile de köyde ikamet etmektedir. Tabloya bakılarak il merkezlerinde oturan öğrencilerin üniversitede okumayı daha çok tercih ettikleri düşünülebilir

Tablo 3.19: İkamet Etme Durumları

İkamet Edilen Yerler	<i>f</i>	%
Evimde ailemle	39	25,2
Akrabalarımın yanında	3	1,9
Kiralık öğrenci evinde	50	32,3
Özel yurтта	17	11
Devlet yurdunda	41	26,5
Diğer	5	3,2
Toplam	155	100

Tablo 3.19’da görüldüğü gibi öğrencilerin %32,3’lük kısmını oluşturan 50 kişinin, kiralık öğrenci evinde kalmakta olduğu tespit edilmiştir. 41 kişinin temsil ettiği %26,5’lik paydayı devlet yurtlarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin % 25,5’lik kısmını oluşturan 39 kişi aileleri ile birlikte oturmaktadır. Özel yurtlarda kalan öğrenci sayısı 17, tablodaki oranı %11’dir. 3 kişi akrabalarının yanında kaldıklarının belirtmişlerdir, bunların oranı %1,9’dur. Diğer seçeneğini işaretleyen 5 kişi ise kardeşleri ile aynı evi paylaştıklarını belirtmişlerdir.

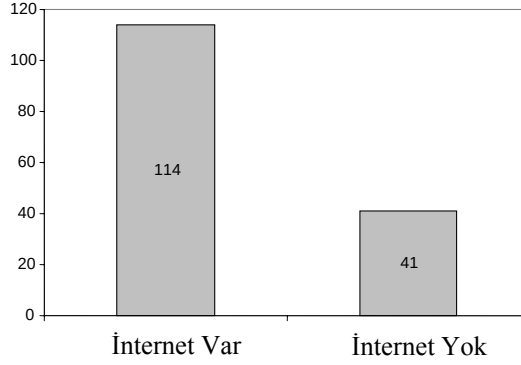
Devlet yurdu ile özel yurтта kalan öğrencilerin arasında oldukça açık bir fark gözlenmekte, devlet yurdunda kalanların oranı %26,5 iken, özel yurтта kalan öğrencilerin oranının %11 olduğu görülmektedir.

Tablo 3.20: Kiralık Öğrenci Evinde Kalıyorum Cevabını Verenlerin Birlikte Yaşadıkları Kişi Sayısı

Kişi Sayısı	<i>f</i>	%
Tek kişi	8	16
2 kişi	12	24
3 kişi	18	36
4 kişi	9	18
5 kişi	2	4
6 kişi	1	2
Toplam	50	100

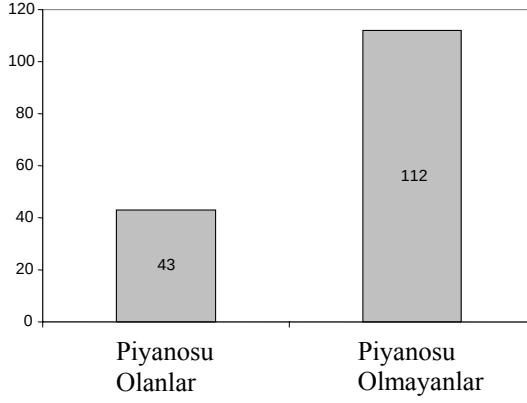
Tablo 3.20'ye bakıldığında, kiralık öğrenci evlerinde kalan 18 kişinin, %36 oranındaki çoğunlukla 3 kişilik evlerde yaşadıkları görülmektedir. 2 kişilik evde yaşayan 12 öğrencinin oranı %24 iken, 4 kişilik evde yaşayan 9 öğrencinin oranı %18'dir. Yalnız başına yaşayan öğrencilerin oranı %16 olup, 5 kişilik evde yaşayan 2 öğrencinin oranı %4 ve 6 kişilik evde yaşayan bir öğrencinin oranı %2 olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin genellikle 2 veya 3 kişilik evlerde kaldığı gözlenmektedir. 5 ya da 6 kişilik evlerde yaşayan öğrencilerin maddi yetersizlikler sebebi ile bu kadar çok kişi ile aynı evi paylaştıkları düşünülebilir.

Grafik 3.5: İkamet Edilen Yerlerde İnternet Bulunma Durumu**Tablo 3.21: İkamet Edilen Yerlerde İnternet Bulunma Durumu**

	İnternet Bulunma Durumu		
İkamet Edilen Yer	Var	Yok	Toplam
Aile Yanı	32	7	39
Akraba Yanı	2	1	3
Kiralık Öğrenci Evi	27	23	50
Özel Yurt	17	0	17
Devlet Yurdu	32	9	41
Diğer	4	1	5
Toplam	114	41	155

Grafik 3.5 ve Tablo 3.21'e bakıldığında, 114 öğrencinin kaldıkları yerde internete erişme olanağına sahip, 41 öğrencinin ise bu olanaktan yoksun olduğu görülmektedir. Tablo 3.19 incelendiğinde, aile yanında kalan 39 öğrenciden 32'sinin, akraba yanında kalan 3 öğrenciden 2'sinin, kiralık öğrenci evinde kalan 50 öğrenciden 27'sinin, devlet yurdunda kalan 41 öğrenciden 32'sinin, diğer seçeneğini işaretlemiş olan 5 öğrencinin 4'ünün ve özel yurtlarda kalmakta olan 17 öğrencinin tamamının kaldıkları yerlerde internete erişme olanağına sahip oldukları görülmektedir.

Grafik 3.6: İkamet Edilen Yerlerde Piyano Bulunma Durumu**Tablo 3.22: İkamet Edilen Yerlerde Piyano Bulunma Durumu**

İkamet Edilen Yer	Piyano Bulunma Durumu		Toplam
	Var	Yok	
Aile Yanı	24	15	39
Akraba Yanı	0	3	3
Kiralık Öğrenci Evi	15	35	50
Özel Yurt	1	16	17
Devlet Yurdu	0	41	41
Diğer	3	2	5
Toplam	43	112	155

Grafik 3.6 ve Tablo 3.22'ye bakıldığında, 43 öğrencinin kaldıkları yerde piyano bulunduğu, 112 öğrencinin kaldıkları yerlerde ise piyano bulunmadığı görülmektedir. Tablo 3.18 incelendiğinde, aile yanında kalan 39 öğrencinin 24'ünün ve kiralık öğrenci evinde kalan 50 kişiden 15'inin evlerinde piyano bulunduğu görülmektedir. Akraba yanında kalan 3 öğrenci ya da devlet yurdunda kalan 41 öğrenciden hiçbirinin piyanosu yoktur. Özel yurttaki kalan 17 öğrenciden yalnızca 1'inin yurdunda piyano bulunurken, 'diğer' seçeneğini işaretlemiş olan 5 kişinin 3'ünün kaldıkları yerde piyano bulunduğu görülmektedir.

3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt problemi ‘Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nden gelen öğrencilerin sayısı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda olması beklenen düzeyde midir?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.23: Mezun Olunan Lise Türleri

Lise Türleri	<i>f</i>	%
Düz Lise	3	1,9
Özel Lise	1	0,6
Askeri Lise	1	0,6
Meslek Lisesi	1	0,6
Anadolu Lisesi	1	0,6
İmam-hatip Lisesi	-	-
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	148	95,5
Toplam	155	100

Tablo 3.23’te Gazi Üniversitesi GEF Müzik Öğretmenliği bölümünde okumakta olan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Güzel Sanatlar Liselerinden geldiği görülmektedir. Güzel Sanatlar Liselerinden gelen 149 kişinin tablodaki oranı %95,5’tir. Düz liseden gelmiş 3 öğrencinin oranı %1,9’dur. Özel lise, askeri lise, meslek lisesi ve Anadolu lisesinden gelmiş birer öğrencinin oranları ise tek tek %0,6’dır. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalına imam-hatip liselerinden hiç öğrenci gelmemiştir.

Tablo 3.24: Mezun Olunan Liseler

Liseler	f	%
Adana Agsl	3	1,9
Adıyaman Agsl	1	,6
Aksaray Agsl	2	1,3
Ankara Agsl	29	18,7
Ankara, Atatürk Lisesi	1	,6
Ankara, Bando Okulları Komutanlığı	1	,6
Antalya, Atso Agsl	4	3,2
Aydın, Yüksel Yalova Agsl	1	,6
Bahkesir, Kadriye Gürel Agsl	5	3,2
Bilkent MSSF	1	,6
Bolu Agsl	4	2,6
Bursa, Zeki Müren Agsl	1	,6
Çankırı, Selahattin İnal Agsl	2	1,3
Çorum Agsl	2	1,3
Denizli, Hakkı Dereköylü Agsl	12	7,8
Denizli, Özey Gönlüm Agsl	2	1,3
Diyarbakır Agsl	1	,6
Bartın, Endüstri Meslek Lisesi	1	,6
Edirne Agsl	6	3,9
Ereğli, Erdemir Agsl	2	1,2
Erzincan Agsl	1	,6
Erzurum Agsl	1	,6
Eskişehir Agsl	9	5,8
Hatay, Nimet Fahri Öksüz Lisesi	1	,6
Hatay, Bedii Sabuncu Agsl	2	1,3
Isparta Agsl	8	5,2
İstanbul, Avni Akyol Agsl	1	,6
İstanbul, Maltepe Lisesi	1	,6
İstanbul, Ataşehir Yabancı Dil Lisesi	1	,6
İzmir, Işıl Saygın Agsl	7	4,5
Kayseri Agsl	1	,6
Kırıkkale Agsl	2	1,3
Kırşehir Agsl	1	,6
Konya Agsl	4	2,6
Kütahya Agsl	2	1,3
Lefkoşa Agsl	3	1,9
Malatya, Abdulkadir Eriş Agsl	1	,6
Mersin, Nevit Kodallı Agsl	6	3,9
Niğde Agsl	3	1,9
Ordu Agsl	3	1,9
Samsun, İlkadım Agsl	6	3,9
Sivas, Muzaffer Sarısözen Agsl	1	,6
Tokat Agsl	3	1,9
Trabzon Agsl	4	2,6
Uşak Agsl	2	1,3
Van Agsl	1	,6
Total	155	100,0

Tablo 3.24'e bakıldığında, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okumakta olan öğrencilerin büyük bölümünün Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden geldiği görülmektedir.

3.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt problemi 'Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nı tercih etmiş olan lisans öğrencilerinin ÖSS başarıları hangi düzeydedir?' şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.25: ÖSS Ham Puanları

ÖSS Puanları	<i>f</i>	%
190 puan-210 puan arası	3	1,8
210 puan-230 puan arası	46	29,2
230 puan-250 puan arası	85	54,6
250 puan-270 puan arası	19	12
270 puan-285 puan arası	2	1,8
Toplam	155	100

Tablo 3.25'te görüldüğü gibi, öğrencilerin %54,6'sı bu bölüme ÖSS'den 230 ile 250 arası puan alarak girmişlerdir. Öğrencilerin %29,2'sinin 210 ile 230 arası, %12'sinin 250 ile 270 arası, %1,8'inin 190 ile 210 arası ve diğer %1,8'inin ise 270 ile 285 arası puan alarak Gazi Üniversitesi Müzik Bölümüne girdikleri görülmektedir. Özel yetenek sınavına katılmak için ÖSS asgari taban puanı liseler, meslek liseleri, konservatuar ve Güzel Sanatlar Liselerinin müzik, sanat (müzik)

alan/kol/bölümlerinden mezun olan öğrenciler için 160, bunlar dışındakiler için en az 185 olarak belirtilmiştir. Bu verilere bakarak öğrencilerin büyük kısmının ÖSS’de başarı gösterdiği söylenebilir.

Tablo 3.26: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalına Gelmeden Önce Üniversite Okuma Durumları

Daha Önce Üniversite Okuma Durumları	<i>f</i>	%
Başka bir üniversite okumayanlar	150	96,8
Başka bir üniversite okuyanlar	5	3,2
Toplam	155	100

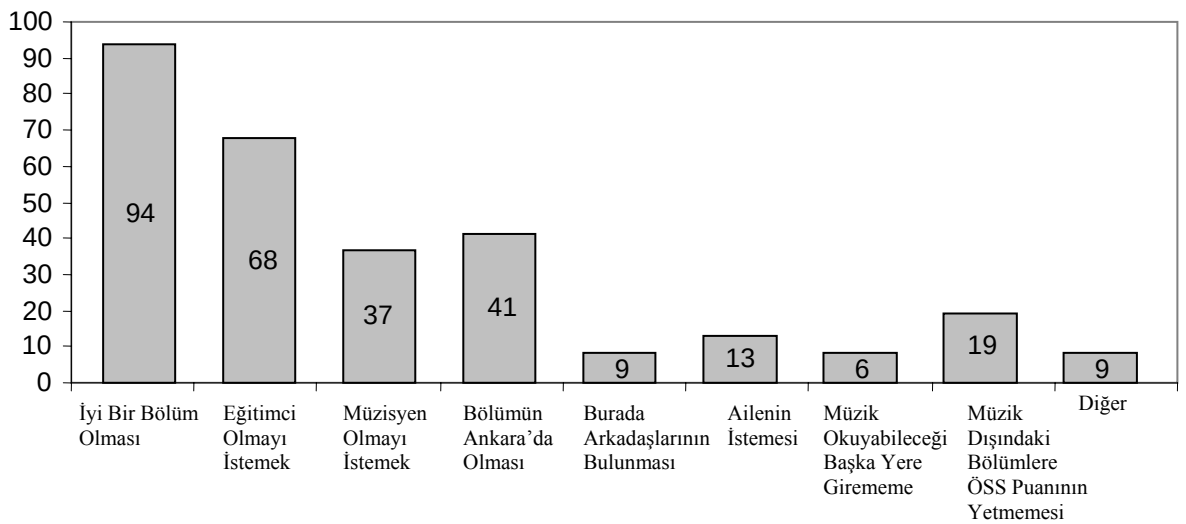
Tablo 3.26’ya bakıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun daha önce üniversite okumadığı görülmektedir. Üniversite okumayan öğrencilerin sayısı 150 ve tablodaki oranı %96,8 iken, daha önce başka bir üniversite okumuş olan 5 öğrencinin oranı %3,2’dir. Daha önce başka bir üniversite okuduğunu söyleyen öğrencilerden 1 kişi Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme, 1 kişi Açık Öğretim Fakültesi Çalışma Ekonomisi, 1 kişi de Bilkent MSSF’de okuduğunu belirtmiştir. Geriye kalan iki öğrenciden biri Dokuz Eylül Üniversitesi Haberleşme daha sonra Gazi Üniversitesi Yapı Öğretmenliği bölümlerinde, diğeri Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat bölümü ve yine Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümlerinde okuduğunu belirtmiştir.

Elde edilen verilere bakarak Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okumakta olan öğrencilerin büyük çoğunluğunun müzik öğretmenliği bölümünü ilk tercihleri olarak belirledikleri düşünülebilir.

3.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın sekizinci alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin bu bölümü tercih etme sebepleri nelerdir?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Grafik 3.7: Öğrencilerin GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalını Seçme Nedenleri

Grafik 3.7 için öğrencilere GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalını neden seçtikleri sorulmuş, birden fazla şık işaretleyebilme hakkı tanınmıştır. Öğrencilerden alınan cevaplar doğrultusunda en çok tercih edilen seçeneğin, 94 kez işaretlenmiş olan ‘iyi bir bölüm olduğunu düşündüğüm için’ olduğu görülmüştür. 2. sırada yer alan ‘eğitimci olmak istediğim için’ seçeneği 68 kez ve 3. sırada yer alan ‘bölüm Ankara’da olduğu için’ seçeneği 41 kez tercih edilmiştir. ‘Müziyen olmak istediğim için’ seçeneği 37 kez tercih edilerek 4. sırada yer almaktadır. ‘Güzel Sanatlar çıkışlı olduğum ve ÖSS puanım müzik dışındaki bölümleri tutmadığı için’ seçeneği 19 kere, ‘ailem Gazi’yi seçmemi istediği için’ seçeneği 13 kere, ‘arkadaşlarım burada olduğu için’ ve ‘diğer’

seçenekleri 9’ar kere işaretlenmiştir. ‘Müzik okuyabileceğim başka bir yere giremediğim için’ seçeneği 6 kere tercih edilmiştir.

‘Diğer’ seçeneğini işaretleyen 2 kişi ‘iyi bir öğretim kadrosuna sahip olduğu için’, 2 kişi ‘Türkiye’nin en iyi müzik bölümü olduğu için’, 2 kişi ‘Türkiye’de müzik öğretmenliği alanında en iyi okul olduğu için’, 1 kişi ‘formasyon almak için’ ve 1 kişi de ‘başka bir seçeneğim olmadığı için’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. 1 kişi ise görüş belirtmemiştir.

3.9 Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin düzenli olarak konser, sinema, tiyatro gibi etkinliklere gitme alışkanlığı var mıdır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.27: Sinema, Tiyatro ve Konserlere Gidilme Sıklığı

Sinema, Tiyatro, Konserlere Gidilme Sıklığı	<i>f</i>	%
Gitmiyorum	2	1,3
Nadiren	14	9
Ara sıra	75	48,4
Sıklıkla	58	37,4
Çok sık	6	3,9
Toplam	155	100

Tablo 3.27’de görüldüğü gibi, öğrencilerin %48,4’ünü oluşturan 75 kişi sinema, tiyatro, konserlere ara sıra gittiklerini belirtmişlerdir. Ardından gelen en büyük oran olan %37,4 ile 58 öğrenci sinema, tiyatro ve konser faaliyetlerine sıklıkla gittiklerini belirtmişlerdir. %9’u oluşturan 14 öğrenci bu soruya nadiren yanıtını verirken, %3,9’un kapsadığı 6 öğrenci çok sık gittiklerini belirtmişlerdir. Sinema, tiyatro ve konser etkinliklerine hiç katılmayan öğrencilerin sayısı 2’dir ve bu oran tabloda %1,3 olarak belirtilmiştir. Buradaki duruma bakılarak öğrencilerin sinema, tiyatro ve konser gibi kültürel etkinliklere katılma oranlarının yüksek olduğu belirlenmiş olup, öğrencilerin çoğunluğunun bu gibi etkinliklere ara sıra katıldıkları sonucu elde edilmiştir.

Tablo 3.28: Haftalık Senfoni Orkestrası Konserlerine Gidilme Sıklığı

Haftalık Senfoni Orkestrası Konserlerine Gidilme Sıklığı	<i>f</i>	%
Gitmiyorum	15	9,7
Nadiren	49	31,6
Ara sıra	64	41,3
Sıklıkla	21	13,5
Çok sık	5	3,2
Toplam	155	100

Tablo 3.38’e bakıldığında, öğrencilere haftalık düzenli olarak gerçekleştirilen senfoni orkestrası konserlerine ne sıklıkta gittikleri sorulduğunda, alınan cevabın 64 öğrenciyi kapsayan %41,3 en büyük oran ile ‘ara sıra’ olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin %31,6'sını oluşturan 49 kişinin bu etkinliklere nadiren katıldıkları belirlenmiştir. %13,5 oranına sahip 21 kişi konserlere sıklıkla, %3,2 oranına sahip 5 kişi ise çok sık gittiklerini belirtmişlerdir. Haftalık senfoni orkestrası konserlerine hiç gitmeyenler ise %9,7 oranı ile 15 kişidir. Bu tabloya bakarak öğrencilerin büyük bölümünün gerçekleştirilen bu konserlerden haberdar olduğu ve büyük ölçüde olmasa da katılım gösterdikleri söylenebilir.

3.10 Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onuncu alt problemi ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin gazete, kitap okuma alışkanlığı var mıdır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Tablo 3.29: Gazete Okuma Sıklığı

Gazete Okuma Sıklığı	<i>f</i>	%
Her gün	44	28,4
2 günde 1 kere	32	20,6
Haftada 1 ya da 2 kere	48	30,9
Çevremde varsa okuyorum	29	18,7
Okumuyorum	2	1,3
Toplam	155	100

Tablo 3.29’da görüldüğü gibi, öğrencilerin 48’i %30,9’luk oranla haftada 1 ya da 2 kere gazete okumaktadır. İkinci en büyük orana sahip 44 öğrenci %28,4’ü oluşturmakta ve her gün gazete okumaktadır. Üçüncü en büyük orana sahip 32 öğrenci %20,6’yı oluşturmaktadır ve 2 günde 1 kere gazete okuduklarını belirtmişlerdir. Ardından gelen 29 öğrenci %18,7’lik orana sahiptir ve yalnızca çevrelerinde varsa gazete okumaktadırlar. Hiç gazete okumayan öğrencilerin sayısı 2’dir ve tablodaki oranları %1,3 olarak belirtilmiştir.

Elde edilen verilere bakılarak, öğrencilerin büyük çoğunluğunun haftada 1 ya da 2 kere gazete okuduğu, bu oranın her gün değişen Türkiye ve dünya olaylarını izlemede yeterli olmadığı söylenebilir. Her gün gazete okuduğunu söyleyen 44 öğrencinin çevresinde ve dünyada olup bitenlerle ilgili olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.30: Kitap Okuma Sıklığı

Kitap Okuma Sıklığı	<i>f</i>	%
Haftada 1 kitap okuyorum	11	7,1
2 haftada 1 kitap okuyorum	34	21,9
Ayda 1 kitap okuyorum	74	47,7
Yılda birkaç kitap okuyorum	29	18,7
Kitap Okumuyorum	7	4,5
Toplam	155	100

Tablo 3.30’a bakıldığında, en büyük çoğunluğa sahip 74 öğrencinin %47,7 oranla ayda 1 kitap okuduğu görülmektedir. 2 haftada 1 kitap okuduğunu söyleyen

34 öğrencinin oranı %21,9 iken, haftada 1 kitap okuyan 11 öğrencinin oranı ise %7,1'dir. Yılda birkaç kitap okuduğunu belirten 29 öğrencinin oluşturduğu grup %18,7 şeklinde ifade edilmiştir. Hiç kitap okumayan öğrencilerin sayısı ise 7 olup bu grubun tablodaki oranı %4,5'tir.

Elde edilen verilere bakılarak, öğrencilerin büyük çoğunluğunun ayda 1 kitap okuduğu belirlenmiş olup bu oranın genel kültürlerini derinleştirme hususunda yeterli yeterli olmadığı söylenebilir.

BÖLÜM 4

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak ulaşılan sonuçlara ve elde edilen sonuçlara yönelik çözüm önerilerine yer verilecektir.

4.1 Sonuçlar

Araştırmada, elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

1. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin birliktelik durumu nedir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin anne-babaları büyük oranda sağ ve beraberdır. Bunun yanı sıra anne-babaları boşanmış öğrenciler de dikkate değer bir çoğunluğa sahiptir. Öğrencilerin anne ya da babalarından birinin sağ olmadığı durumlar da tespit edilmiş olup anne ve babalarının her ikisinin de sağ olmadığı durum tespit edilmemiştir.

Sonuçlara, sağlıklı bir aile hayatı olan öğrencilerin, okul hayatında da başarılı olma oranının yüksek olabileceği fikrinden yola çıkılarak bakıldığında, büyük oranda öğrencinin anne-babalarının sağ olduğu ve böyle bir durumda sağlıklı aile hayatına sahip olma oranının yüksek olabileceği söylenebilir. Anne-babaları ayrı ya da anne-babasından birini kaybetmiş öğrencilerin ailevi durumlarının, anne-babaları bir arada olanlara oranla daha az sağlıklı olabileceği göz önüne alınarak, bu

öğrencilerin yakından takip edilmeye ve gerekli görülen durumlarda yönlendirmeye ihtiyaç duyabilecekleri düşünülebilir.

2. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının sayıca ağırlığı nedir ve bu çocuklar eğitimin ağırlıklı olarak hangi kademelerinde okumaktadır’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin büyük çoğunluğu 2 çocuk sahibidir. Tek çocuklu, 3 çocuklu ve 4 çocuklu ailelerin oranları birbirine yakındır. Sayıca az da olsa, 5 veya daha fazla çocuk sahibi olan aileler de tespit edilmiştir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin kardeşlerinden 38’i üniversitede, 31’i ilköğretim okullarında, 31’i lisede ve 12’si yüksek lisans ya da doktora eğitim görmektedirler.

Elde edilen sonuçlara göre, ailelerin bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının büyük bölümünün öğrenimlerine devam ettikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca bakarak öğrenci ailelerinin eğitime önem verdiği söylenebilir.

3. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin ailelerinin eğitim durumu ne düzeydedir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin anneleri büyük oranda fakülte veya yüksek okul ya da lise ve dengi okul mezunudur. Bunları ilkokul ve ortaokul mezunları izlerken, yüksek lisans/doktora mezunu olanların sayısı düşüktür. Geriye kalanlardan okur yazar olmasına rağmen ilkokul mezunu olmayanlar ile okur-yazar olmayanların sayısı da oldukça düşüktür.

Öğrencilerin babaları büyük oranda fakülte veya yüksek okul ya da lise ve dengi okul mezunudur. Bunları ilkokul ve ortaokul mezunları izlerken, yüksek lisans/doktora mezunu olanların sayısının düşük olduğu tespit edilmiştir. Geriye kalanlardan okur yazar olmasına rağmen ilkokul mezunu olmayanlar ile okur-yazar olmayanların sayısı oldukça düşüktür.

Öğrencilerin anne ve babalarının ağırlıklı olarak fakülte ya da yüksek okul mezunu olmaları ile çocukların büyük bir bölümünün üniversite ve master-doktora seviyesinde eğitim görmelerinin arasında bağ kurulabilir.

4. ‘Gazi Üniversitesi Gazi eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okumakta olan öğrencilerin sahip olduğu maddi olanaklar, öğrenimlerinin rahatlıkla devam ettirebilecekleri düzeyde midir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin ailelerinin büyük çoğunluğunun aylık geliri 1200 YTL-2000 YTL arası ile 800 YTL-1200 YTL arasında değişmektedir. Bunları aylık geliri 2000 YTL ve üzeri olan aileler ile 435 YTL ve 800 YTL arası olan aileler izlemektedir. Az sayıda ailenin ise asgari ücret ve bir kısmının da asgari ücretten az aylık gelir elde ettiği tespit edilmiştir.

Yukarıdaki verilere bakarak, ailelerin büyük bir kısmının aylık ortalama gelirlerinin 800 YTL ve üzerinde olduğunu görmekteyiz. Buradan yola çıkarak, ekonomik durumu ortalama ve ortalamanın üzerinde olan ailelerin, çocuklarını daha

rahat okuttukları söylenebilir. Aylık kazancı asgari ücreti bulmayan ya da asgari ücret olan ailelere bakılarak, kişilerin ailelerinin maddi olanaklarından kaynaklı olarak eğitim hayatlarına devam etmekte zorlandıkları sonucu çıkarılabilir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu kredi/burs olanaklarından faydalanmakta, bir kısmı ise bu olanaklardan faydalanmamaktadır. Kredi/burs olanaklarından faydalanan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ayda 160 YTL aldığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerden 86'sı ek gelir elde etmek için çalışmadıklarını belirtirken, geri kalan öğrenciler 1 ya da daha fazla işte çalışarak gelir elde ettiklerini belirlenmiştir. Buna göre en çok tercih edilen işlerin başında özel ders vermek gelmektedir. İkinci en çok tercih edilen iş ise piyasada müzisyenlik yapmaktır. Müzik dershanelerinde öğretmenlik yapmak ise en çok tercih edilen işler arasında üçüncü sırada yer almıştır. Bunların dışında müzik harici işler yaparak gelir elde ettiğini belirten iki kişi bulunmaktadır.

Öğrencilerin hem burs olanaklarından faydalandığını hem de çalışarak gelir elde etmek istedikleri ortaya çıkan başka bir gerçektir. Öyleyse öğrencilerin, ailelerinden gelen yardım ile Ankara şartlarında geçinemiyor oldukları söylenebilir. Ancak, çalışmayan öğrencilerin sayısının Lisans 1'den Lisans 4'e kadar her sene düşüş gösterdiği tespit edilmiştir. Lisans 1. sınıfta çalışmayan öğrenci sayısı 32, Lisans 2. sınıfta 25, Lisans 3. sınıfta 19 ve Lisans 4. sınıfta 10'dur. Bir başka deyişle lisans öğrencileri arasında çalışma oranı her yıl artmaktadır.

Elde edilen verilere dayanarak, öğrencilerin üniversite hayatlarını rahat bir şekilde geçirmediği söylenebilir. Okul dışında dersleri ile ilgilenmek için ayırmaları gereken zamanın bir kısmını, çalışıp gelir elde etmek için harcadıkları görülmektedir. Öğrencilerin maddi imkanlarının kısıtlılığı ya da onları tatmin etmemesi ve çalışarak para kazanma oranında buna bağlı olduğu düşünülecek yükseliş ile ders başarılarında gözlenebilecek düşüş arasında bağlantı olabileceği düşünülebilir.

Öğrencilere kendilerine ait aylık harcamaları sorulmuş, cevapların 80 YTL.den başlayıp 2000 YTL.ye varan bir yelpazede değiştiği gözlenmiştir. Öğrencilerin kendilerine ait aylık harcamaları sırasıyla 300 YTL-500 YTL, 500 YTL-1000 YTL ve 80 YTL-300 YTL arası değişmektedir. Kendine ait aylık harcaması 1000 YTL-1500 YTL ile 1500 YTL-2000 YTL arası olan öğrencilerin ise az sayıda oldukları belirlenmiştir.

Öğrencilerin büyük oranının 300 YTL ile 500 YTL arasında para ile geçimlerini sağladıkları görülmektedir. Bu veri ile öğrencilerin büyük bir bölümünün Ankara şartlarında ancak temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar aylık gelire sahip olduklarını düşünülebilir. İkinci sırada aylık 500 YTL ile 1000 YTL arası harcama yaptıklarını belirten öğrenciler bulunmaktadır. Bunlar için, geçimlerini sağlamakta güçlük çekmedikleri söylenebilir. Üçüncü sırada bulunan ve %20,5'i oluşturan öğrencilerin aylık harcamaları 80 YTL ile 300 YTL arasında olup, bu kişilerin diğer öğrencilere göre ciddi anlamda geçim sıkıntısı çektikleri söylenebilir.

5. 'Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin Ankara'da ikamet etme olanakları nelerdir?' alt problemine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

Öğrencilerin %25,2'sinin aileleri Ankara'da, % 74,8'ini aileleri ise Ankara dışında yaşamaktadır. Öğrencilerin büyük bir kısmının ailelerinden uzakta yaşadığı görülmektedir. Ailelerinden uzaklaşan gençlerin insan ilişkilerinden maddiyata, düzenli beslenmekten sosyal hayata kadar onlara problem olabilecek pek çok durum içerisinde yalnız kalmaktadır. Karşılaştıkları sorunların biçimi ve süresi ne kadar farklı ya da değişken olursa olsun bunun stresli bir süreç olduğu, öğrenim gördükleri koşullar içinde öğrencilerin zaman zaman maddi, fiziksel ya da psikolojik problemlerle de karşılaşmakta olduğu ve yine pek çoğunun bu durum veya durumların üzerinden tek başına kalkmak zorunda kaldığı söylenebilir. Gazi

Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı içinde öğrenim görmekte olan öğrencilerinin %78,8 gibi büyük bir oranının benzer durumlar içerisinde bulunabileceğinin bilinmesinin, öğrencilerin ders başarılarının/başarısızlıklarının doğru yorumlanmasında yardımcı olacağı düşünülebilir.

Öğrencilerden büyük bölümünün kiralık öğrenci evinde, devlet yurdunda ya da evinde ailesi ile kaldığı tespit edilmiştir. Geriye kalanların büyük bir kısmı özel yurttta, diğerleri akrabalarının yanında ya da kardeşleri kalmaktadır. Kiralık evde kalan öğrencilerin büyük bölümü 2 ya da 3 kişilik evlerde yaşamakta, bunları 4 kişilik ve tek kişilik evlerde yaşayan öğrenciler takip etmektedir. 5 ve 6 kişilik evde yaşayan az sayıda öğrenci de bulunmaktadır.

Elde edilen verilere bakılarak ailesi başka illerde yaşayan öğrencilerin genellikle kiralık evlerde kalmayı tercih ettiği görülmektedir. Bunun sebebinin, bu öğrencilerin maddi olanaklarının diğerlerine göre daha iyi olması olduğu düşünülebilir. Özel yurdu tercih eden öğrencilerin de maddi durumlarının iyi olduğu ancak bu kişilerin kiralık evde oturmak yerine özel yurtları tercih etme sebebinin daha lüks, güvenli ve kontrollü yaşam olanaklarından faydalanmak istemeleri olduğu düşünülebilir. Öğrencilerin bir diğer büyük kısmının devlet yurtlarında kaldığı, devlet yurtlarının diğer seçeneklere göre maddi olarak daha rahat koşullara sahip olduğu da göz önüne alınarak, bu öğrencilerin maddi olanaklarının yetersizliği sebebi ile devlet yurtlarında kalmayı tercih ettiği düşünülebilir.

Kiralık evde kalıyorum cevabını veren öğrencilerin büyük bir kısmı 2 veya 3 kişilik evlerde kalmaktadırlar. Buna göre bu kişilerin maddi olanaklarının rahat yaşamalarına yetecek düzeyde olduğu söylenebilir. Tek başına kalan öğrencilerin maddi durumlarının ise 2 ve 3 kişilik evlerde kalanlara oranla çok daha iyi olduğu düşünülebilir. Kiralık evlerde 4 kişi ve üzerinde, özellikle 5 veya 6 kişi ile bir arada yaşayan kişilerin maddi olanaklarının diğer gruplara oranla daha düşük olduğu söylenebileceği gibi bu kişilerin kalabalık ve karmaşık bir ortamda yaşıyor

olmalarının, derslerdeki başarılarını olumsuz yönde etkileyebileceği de düşünülebilir.

6. ‘Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nden gelen öğrencilerin sayısı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda olması beklenen düzeyde midir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin 148’i Türkiye’nin çeşitli illerinde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden gelmektedir. Bunların dışında düz liseden gelen 3 kişi bulunmaktadır. Anadolu lisesi, özel lise, askeri lise ve meslek liselerinden gelen 1’er kişi olduğu tespit edilmiştir. İmam-hatip liselerinden gelen herhangi bir öğrenciye rastlanmamıştır.

Ülkemizde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin amaçlarından birisi, müzik eğitim fakültelerine öğrenci yetiştirmektir. Görüldüğü kadarı ile yalnızca 7 kişi dışında tüm öğrenciler Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi çıkışlıdır. Elde edilen verilere bakarak Türkiye çapındaki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin, müzik eğitim fakültelerine öğrenci yetiştirme amaçlarına erişmiş olduğu söylenebilir. Bir başka açıdan bakıldığında ise, Güzel Sanatlar Liselerinden gelmeyen öğrencilerin, bu liselerden gelen öğrencilere alan dersleri bakımından ayak uydurmakta zorlanabilecekleri söylenebilir.

7. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nı tercih etmiş olan lisans öğrencilerinin ÖSS başarıları hangi düzeydedir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin ÖSS puanları büyük ölçüde 230 ile 250 arasındadır. Bunları 210-230 ve 250-270 arası puan alanlar izlemektedir. Az sayıda öğrencinin ise 190-210

ve 270-285 arası puan olarak Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında yapılan yetenek sınavına girmeye hak kazandıkları görülmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinin yayınladığı 2007 yılı özel yetenek sınavı kılavuzunda, sınava katılmak için ÖSS puan türlerinden (ÖSS-SAY-1, ÖSS-SÖZ-1, ÖSS-EA-1 ve ÖSS-DİL) herhangi birinden en az 185 alınması gerektiği belirtilmiştir. Liseler, meslek liseleri, konservatuar ve Güzel Sanatlar Liselerinin müzik, sanat (müzik) alan/kol/bölümlerinden mezun olan öğrencilere ön kayıt için gereken ÖSS asgari taban puanı ise 160 olarak belirtilmiştir. Bu verilere bakarak öğrencilerin büyük kısmının ÖSS’de başarı gösterdiği söylenebilir.

8. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin bu bölümü tercih etme sebepleri nelerdir?’ alt problemine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilere GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalını neden seçtikleri sorulmuş, cevaplarına dair birden fazla şık işaretleyebilme hakkı tanınmıştır. Buna göre, ‘iyi bir bölüm olduğunu düşündüğüm için’ seçeneği 94 kere, ‘eğitimci olmak istediğim için’ seçeneği 68 kere, ‘bölüm Ankara’da olduğu için’ seçeneği 41 kere, ‘müzisyen olmak istediğim için’ seçeneği 37 kere, ‘Güzel Sanatlar Lisesi çıkışlı olduğum ve puanım müzik dışındaki bölümleri tutmadığı için’ seçeneği 19 kere, ‘ailem Gazi’yi seçmemi istediği için’ seçeneği 13 kere, ‘arkadaşlarım burada olduğu için’ seçeneği 9 kere ve ‘müzik okuyabileceğim başka bir yere giremediğim için’ seçeneği 6 kere işaretlenmiştir. ‘Diğer’ seçeneğini işaretleyen 9 kişi, fikirlerini ‘iyi bir öğretim kadrosunda sahip olduğu için’, ‘Türkiye’nin en iyi müzik bölümü olduğu için’, ‘Türkiye’de müzik öğretmenliği alanında en iyi okul olduğu için’ diyerek belirtmişlerdir.

Bulgulara bakıldığında, öğrencilerin büyük bölümünün Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana

Bilim Dalına, bu bölümün amaçlarını bilerek ve bu amaçlar doğrultusunda meslek sahibi olmak isteyerek girdikleri söylenebilir.

9. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin düzenli olarak konser, sinema, tiyatro gibi etkinliklere gitme alışkanlığı var mıdır?’ alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Öğrencilerin büyük bölümü sinema, tiyatro ve konser gibi faaliyetlere gitme durumunu ‘ara sıra’ ya da ‘sıklıkla’ şeklinde belirtmiş, ‘nadiren’ ve ‘çok sık’ cevaplarını ise az sayıda öğrencinin verdiği belirlenmiştir. Bu tip etkinliklere katılımcı olmayan öğrencilerin oranının çok düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilere her hafta düzenli olarak yapılmakta olan senfoni orkestrası konserlerine ne sıklıkla gittikleri sorulduğunda, en çok ‘ara sıra’ ve ‘nadiren’ cevapları verilmiştir. Bunların ardından ‘sıklıkla’ cevabı gelirken, ‘çok sık’ şeklinde cevap veren öğrencilerin oldukça az sayıda olduğu belirlenmiştir. Bu konserlere hiç gitmediğini belirten öğrencilerin oranı ‘çok sık’ gittiği belirtenlere göre yüksektir.

Bulgulardan, sinema, tiyatro ve konser gibi kültürel etkinliklere katılma oranının yüksek olduğu ve be etkinliklere katılmayan öğrencilerin sayısının çok düşük olduğu belirlenmiş olup, öğrencilerin bu gibi faaliyetlere duyarsız kalmıyor olduğu düşünülebilir.

Haftalık senfoni orkestrası konserlerine gitme oranını belirlemek amacı ile sorulmuş olan soruda öğrencilerin yapılan konserlerden haberdar olduğu ve sıklıkla olmasa da büyük ölçüde katılım gösterdikleri söylenebilir.

10. ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans öğrencilerinin gazete, kitap okuma alışkanlığı var mıdır?’ alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Öğrenciler gazete okuma sıklıklarını büyük ölçüde ‘haftada 1 ya da iki kere’ ya da ‘her gün’ diyerek belirtmişlerdir. Bunların ardından ‘2 günde 1 kere’ okuyan ve ‘çevremde varsa okuyorum şıklarını işaretleyen öğrenciler gelmektedir. Hiç gazete okumadığını belirten öğrenci sayısı oldukça düşüktür.

Öğrencilerin gazete okuma sıklıkları bakıldığında, çoğunluğun haftada 1 ya da 2 kere gazete okuduğu görülmektedir. Bu sıklığın hızla değişen Türkiye ve dünya olaylarını takip etmede yetersiz kalacağı düşünülebilir. Ancak ardından gelen en yüksek oranın her gün gazete okuduğunu söyleyen öğrencilere ait olduğu göz önüne alınarak, pek çok öğrencinin de yakın ve uzak çevresinde olan olaylara ilgisiz kalmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin kitap okuma sıklıklarına bakıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun ayda 1 kitap okuduklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu oranın Türk ve dünya edebiyatını takip etmekte yeterli olmadığı düşünülebilir.

Öğrencilerin büyük ölçüde ‘ayda 1 kitap’ okudukları belirlenmiştir. Bunları ‘2 haftada 1 kitap’ ve ‘yılda birkaç kitap’ okuyan öğrenciler izlemektedir. ‘Haftada 1 kitap’ okuduğunu belirten öğrenci sayısı çok fazla değildir. Hiç kitap okumadığını belirten öğrencilerin sayısı oldukça düşüktür.

Öğrencilerin çok büyük bölümünün ikamet ettikleri yerlerde internete erişme olanağına sahip, pek azının ise bu olanaktan yoksun olduğu tespit edilmiştir.

İnternete bir bilgiye erişme kaynağı olması açısından bakılırsa, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bilgiye erişme kaynaklarına rahatlıkla ulaşabildikleri söylenebilir. Bu da onların günlük gazeteleri, güncel olayları takip edebilecekleri; merak ettikleri konular, ilgilendikleri alanlarla ilgili bilgi sahibi olabilecekleri; müzik dersleri ile ilgili olarak ihtiyaçları olacak şarkı, konser, nota vb. materyalleri istedikleri an bulabilecekleri anlamına gelmektedir.

4.2 Öneriler

1. Öğrencilerin ailevi durumları yakından incelenmeli, problemlili olduğu görülen kişiler rehberlik servislerine yönlendirilmelidir.
2. Öğrencilerin içinde bulundukları maddi olanaklar bilinmeli, buna göre gerekli öğrenciler burs bulma konusunda bilgilendirilmek üzere danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmelidir.
3. Öğrencilerin Ankara’da yaşama ve ikamet olanakları takip edilerek, gerekli öğrenciler ikamet etme olanakları hakkında bilgilendirilmek üzere danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmelidir.
4. Öğrencilerin Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalının amaçları ve hedefleri konusunda bilgilendirilmesi için, yetenek sınavlarına kaydolmadan önce verilecek bir danışmanlık hizmeti ile bu amaç ve hedefler açık ve anlaşılır kılınmalıdır.
5. Öğrencilerin Ankara’da yapılmakta olan tiyatro, konser ve sinema gibi etkinliklerden haberdar edilmesi için bölüm içerisinde gerekli çalışmalar yapılmalı, öğrenciler bu etkinlikler konusunda bilgilendirilmeli ve kültürel faaliyetlere katılmaları için yönlendirilmelidir.
6. Öğrencilerin haftalık düzenli olarak gerçekleştirilen senfoni orkestrası konserlerinden haberdar olmaları ve bu konserleri takip etmeye teşvik edilmeleri için bölüm içerisinde gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
7. Müzik Bölümünün uygun bir kısmı belirlenip, içerisinde bir televizyon, internete bağlı bilgisayarlar, günlük gazeteler, haftalık ya da aylık dergiler bulundurulması sağlanarak öğrencilerin gündemdeki olayları ve haberleri

takip etmeleri ve bilgi kaynaklarından faydalanabilmeleri için gerekli ortam yaratılmalıdır.

8. Bölüm içersinde var olan kütüphane, amaç ve kapsamı genişletilerek bölümdeki bütün öğrencilerin hizmetine açılmalı, öğrencilerin istedikleri veya ihtiyaç duydukları her an buradan yararlanabilecekleri hale getirilmelidir.

KAYNAKÇA

AŞKIN, C., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

BADEMCI, Vahit, 1998, **Performans Değerlendirme**, Gazi Kitapevi, Ankara

BERKİ, T., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

CHALFANT, H., LABEFF, E., 1998, **“Understanding People And Social Life”**, West Publishing Company, New York.

CİBELEK, E. N., 1990, **“Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yaşantının İlkokul Çağı (6-12 yaş) Çocuk Resimleri Üzerine Etkisi”**, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniveristesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara

DOĞAN, H., 1997, **“Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı”**, Önder Matbaa, Ankara.

DÖNMEZER, S., 1994, **“Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar”**, Sistem Yayıncılık, İstanbul.

ERDEN, Münire & AKMAN, Yasemin, 1998, **Gelişim-Öğrenme-Öğretme**, Arkadaş Yayınevi, Ankara

ERKAL, E. M., 1998, **“Toplum Bilimi”**, *Genişletilmiş Dokuzuncu Basım*, Der Yayınları, İstanbul.

ERKAN, H., 2000, “**Ekonomi Sosyolojisi**”, *Dördüncü Basım*, Barış Yayınları, İzmir.

EROĞLU, F., 1998, “**Davranış Bilimleri**”, Dördüncü Baskı, Beta Basım Dağıtım, İstanbul.

KOŞU, S., 1998, “**Sporun Sosyal Bütünleşmeyi Sağlamada Rolü**”, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü

ÖZGÜVEN, I. E., 1998, “**Bireyi Tanıma Teknikleri**”, Pdrem Yayınları, Ankara.

SAYBAŞLI, K., 1992, “**İktisat Siyaset Devlet ve Türkiye**”, Bağlam Yayıncılık, İstanbul.

ÖZTÜRK, Ferda G., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi**”, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

SPELMAN, Brandon and KILLEAVY, Maureen, 1998, **Music Standard and Dispositions of Students Entering a College of Education**, Dublin

ŞENTÜRK, Nezihe, 2001, **Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar**, GÜGEF Dergisi cilt 21, sayı 2, 135-142

TEKİN, H., 1994, **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Mars Matbaası, Ankara

TÖREYİN, Ayşe M., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi**”, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

UÇAN, A., 1994, **Müzik Eğimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

UÇAN, A., 1994, **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

UÇAN, A., 1997, **Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**, İkinci Basım, müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

UÇAN, A., 1999, **Müzik Öğretmenliğinde Model Arayışları ve Eski-Yeni Müzik Öğretmenliği Modelleri**, Orkestra Dergisi, yıl:38 sayı:300 s.30 Mart 1999, Yenilik Basımevi San. Ve Tic.Ltd.Şti. İstanbul.

UÇAN, A., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

YAYLA, Ayşegül A., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

YAYLA, F., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

YENER, S., 2002, **Uluslararası “Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi”**, 13-16 Kasım 2002, Gazi Üniversitesi, Ankara.

EKLER

EK 1: Öğrencilere Uygulanan Anket Formu

Aşağıda, öğrencilere uygulanan anket formu verilmiştir.

YÖNERGE

Anket soruları “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Öğrenci Profili” konulu yüksek lisans araştırmasına veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anket, Gazi üniversitesinde okuyan müzik bölümü lisans öğrencilerinin cevaplandıracakları şekilde düzenlenmiştir.

Soruları okuduktan sonra, size uygun gelen seçeneğin önündeki ayraç () içine (X) işareti konulacaktır. Seçeneğin uygun gelmediği durumda o soru ile ilgili görüş “Diğer” seçeneği işaretlenerek belirlenecektir.

Anket formunu dikkatlice inceleyip, sorulara uygun yanıtları vermeniz, araştırmanın sağlıklı olması açısından büyük önem taşımaktadır. Ankette ad ve soyadı istenmemektedir. Anketle toplanan bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacaktır.

Anketi cevaplamaya vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Aslı Deniz İSSİ
G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET SORULARI

1. Cinsiyetiniz?

() a) Kız () b) Erkek

2. Aileniz şu anda nerede yaşıyor? Varsa köy, ilçe ve il olarak yazınız.

() Ankara

() Ankara dışı, belirtiniz.....

3. Anne-babanızın birliktelik durumu?

() a) Anne-baba sağ beraber

() b) Anne-baba boşanmış

() c) Baba sağ-anne vefat etmiş

() d) Anne sağ-baba vefat etmiş

() e) Anne-baba ikisi de vefat etmiş

4. Siz dahil ailenizdeki birey sayısı kaçtır?

() a) 2 () b) 3 () c) 4 () d) 5 ve üzeri

5. Sizinle birlikte kaç kardeşsiniz?

() a) Tek çocuğum () b) 2 () c) 3 () d) 4 () e) 5 ya da daha fazla

6. Sizden başka okuyan kardeşiniz/kardeşleriniz varsa lütfen eğitimin hangi kademesinde okumakta olduğunu belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

() a) İlköğretim () b) Lise () c) Üniversite () d) Lisansüstü

7. Annenizin öğrenim durumu?

() a) Okur-yazar değil

() b) Okur-yazar, ilkokul mezunu değil

() c) İlkokul mezunu

() d) Ortaokul mezunu

() e) Lise ve dengi okul mezunu

() f) Fakülte ya da yüksek okul mezunu

() g) Yüksek lisans-doktora

8. Babanızın öğrenim durumu?

- () a) Okur-yazar değil
 () b) Okur-yazar, ilkokul mezunu değil
 () c) İlkokul mezunu
 () d) Ortaokul mezunu
 () e) Lise ve dengi okul mezunu
 () f) Fakülte ya da yüksek okul mezunu
 () g) Yüksek lisans-doktora

9. Babanızın mesleği nedir? (Serbest meslek ise lütfen hangi meslek olduğunu açıkça belirtiniz)

.....

10. Annenizin mesleği nedir? (Serbest meslek ise lütfen hangi meslek olduğunu açıkça belirtiniz)

.....

11. Ailenizin aylık geliri sizce aşağıdaki sınıflandırmalardan hangisine uygundur ?

- () a) Asgari ücretten az
 () b) 435 ytl (Asgari ücret)
 () c) 435 ytl- 800 ytl arası
 () d) 800 ytl- 1200 ytl arası
 () e) 1200 ytl- 2000 ytl arası
 () f) 2000 ytl'den fazla

12. Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz? Kaç yaşındasınız?

- () a) Lisans 1 Yaşınız.....
 () b) Lisans 2 Yaşınız.....
 () c) Lisans 3 Yaşınız.....
 () d) Lisans 4 Yaşınız.....

13. Nerede kalıyorsunuz?

- () a) Evimde ailemle kalıyorum
 () b) Akrabamın yanında kalıyorum
 () c) Kiralık öğrenci evinde kalıyorum (Kaç kişi)
 () d) Yurtta kalıyorum Özel () Devlet ()
 () e) Diğer (Lütfen belirtiniz)

14. Kaldığınız yerde piyano var mı?

() a) Var () b) Yok

15. Kaldığınız yerde internet bağlantısı var mı?

() a) Var () b) Yok

16. Kredi/burs alıyor musunuz?

() a) Almıyorum () b) Alıyorum Aylık ortalama.....YTL

17. Aşağıdakilerden birini ya da birkaçını yaparak gelir elde ediyor musunuz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

() a) Hayır

() b) Dershanede müzik öğretmenliği yapıyorum

() c) Piyasada müzisyenlik yapıyorum

() d) Özel ders veriyorum

() e) Diğer varsa belirtiniz.....

18. Kendinize ait aylık harcamanız ortalama ne kadar? Lütfen belirtiniz.

..... YTL

19. Hangi tür liseden mezunsunuz? Açık adını belirtiniz

Lise Adı

Bulunduğu İl

() a) Düz lise

() b) Özel lise

() c) Askeri lise

() d) Meslek lisesi.....

() e) Anadolu lisesi.....

() f) İmam-hatip lisesi

() g) Güzel sanatlar lisesi

20. Bu bölüme ÖSS'den kaç puan alarak girdiniz? Lütfen belirtiniz.

..... puan

21. Bu bölüme gelmeden önce başka bir üniversitede okudunuz mu?

() a) Okumadım

() b) Okudum, okulunuzu ve bölümünüzü yazınız.....

22. Gazi üniversitesi müzik öğretmenliği bölümünü neden seçtiniz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ a) İyi bir bölüm olduğunu düşündüğüm için
- ☐ b) Eğitimci olmak istediğim için
- ☐ c) Müzisyen olmak istediğim için
- ☐ d) Ankara’da olduğu için
- ☐ e) Arkadaşlarım burada olduğu için
- ☐ f) Ailem Gazi’yi seçmemi istediği için
- ☐ g) Müzik okuyabileceğim başka bir yere giremediğim için
- ☐ h) Güzel sanatlar çıkışlı olduğum ve puanım müzik dışındaki bölümleri tutmadığı için
- ☐ i) Diğer varsa belirtiniz.....

23. Sinema, tiyatro veya konserlere ne sıklıkla gidersiniz?

- ☐ a) Gitmiyorum ☐ b) Nadiren ☐ c) Ara sıra ☐ d) Sıklıkla ☐ e) Çok sık

24. Haftalık senfoni orkestrası konserlerine ne sıklıkla gidersiniz?

- ☐ a) Gitmiyorum ☐ b) Nadiren ☐ c) Ara sıra ☐ d) Sıklıkla ☐ e) Çok sık

25. Ne sıklıkta gazete okursunuz?

- ☐ a) Her gün
- ☐ b) 2 günde 1 kere
- ☐ c) Haftada 1 ya da 2 kere
- ☐ d) Çevremde varsa okurum
- ☐ e) Okumuyorum

26. Ne sıklıkta kitap okursunuz?

- ☐ a) Haftada 1 kitap
- ☐ b) 2 haftada 1 kitap
- ☐ c) Ayda 1 kitap
- ☐ d) Yılda birkaç kitap
- ☐ e) Okumuyorum

**EK 2: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel Yetenek
Sınavı Kılavuzu, Müzik Özel Yetenek Sınavı Temel İlke ve Kuralları ile
Sınav Şekli**

Aşağıda, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ile Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü'nün Grafik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Seramik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ve Mesleki Resim Öğretmenliği Ana Bilim Dallarına 2007 Özel Yetenek Sınavı Kılavuzunda, müzik özel yetenek sınavı ile ilgili olan bölüm verilmiştir.

MÜZİK ÖZEL YETENEK SINAVI

TEMEL İLKE VE KURALLAR

2007-2008 Eğitim-Öğretim yılı için Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalına alınacak öğrencilerin Özel Yetenek Sınavları **Müzik Eğitimi Anabilim Dalı**'nda yapılacaktır.

Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Özel Yetenek Sınavı İki Aşamalı olarak yapılacaktır. Birinci aşama sınavı Ön Eleme sınavı olacak, bu sınavda başarılı olanlar İkinci Aşama Sınavına girebilme hakkını kazanacaklardır. **Birinci Aşama Sınavında 50 ve daha yukarı puan alanlar İkinci Aşama Özel Yetenek Sınavına girebileceklerdir.**

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na (Müzik Öğretmenliği) 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında **50 + (4 Yabancı Uyruklu)** öğrenci alınacaktır.

Sınava katılmak için 2007-ÖSS puan türlerinin (ÖSS-SAY-1, ÖSS-SÖZ-1, ÖSS-EA-1 ve ÖSS-DİL) herhangi birinden en az **185.000** puan almış olmak gereklidir. Liseler, Meslek Liseleri, Öğretmen Liseleri, Konservatuar ve Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik, Sanat (Müzik) alan/ kol/ bölümlerinden mezun olan öğrencilerin ön kayıt ÖSS asgari taban puanları **160.000**'dir.

Sınava başvuracak adaylar 130 YTL. yatıracaklardır. (Hesap numarası kayıt esnasında bildirilecektir.)

Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ile herhangi bir yükseköğretim programına yerleştirilen veya diğer üniversitelerin özel yetenek sınavına katılmış olan aday öğrenciler de bu sınava başvurabilirler.

Müzik Özel Yetenek Sınavı **20-27 Ağustos 2007** tarihleri **arasında Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı**'nda yapılacaktır. Adaylara sınava girecekleri tarih ve saat başvuru sırasında bildirilecektir.

SINAV

BİRİNCİ AŞAMA SINAVI

Bu aşamada adaylar bireysel olarak sınava alınacaklar ve sınavları sözlü-uygulamalı olarak yapılacaktır. Bu sınavda aşağıdaki boyutlar ölçülüp değerlendirilecektir.

1. Çok Ses İşitme

İki Ses İşitme

6 adet iki ses

Üç Ses İşitme

Majör, minör, makamsal akorlar (4 adet)

Dört Ses İşitme

Yedili akorlardan (2 adet)

Ezgi İşitme

İkişer motiften (4 göze) oluşan ve tonal ve makamsal iki (2) ezgi.

Ritim İşitme

İkişer motiften (4 göze) oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO-1. BİRİNCİ AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

İki Ses İşitme	Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam Puan
6x3=18	4x4=16	2x5=10	8x5=40	8x2=16	100

İKİNCİ AŞAMA SINAVI

Birinci Aşama Sınavında **50** ve üstünde puan alarak İkinci Aşama Sınavına girme hakkı kazanan adaylar Müzik Eğitim Anabilim Dalı'nda asılacak listelerde belirtilecek gün ve saatte ikinci aşama sınavı için hazır olacaklardır.

İkinci Aşama Sınavı, üç ayrı alt boyuttan oluşmaktadır.

1. Müziksel Okuma (Solfej), Yazma (Dikte) Sınavı:

Müziksel Yazma (Dikte) sınavına, ikinci aşamaya girmeye hak kazanan tüm adaylar belirtilen gün ve saatte gruplar halinde alınacaktır. Bu aşamada adaylardan, piyano ile çalınacak ikişer motiflik iki ezgiyi ölçü, nota ve süreleriyle yazmaları istenecektir. Yazma için verilen süreler çalma işlemi başlamadan önce adaylara bildirilecektir. Müziksel Okuma-Yazma sınavında adaylar kurşun kalem ve silgi ile kendilerin dağıtılacak mühürlü nota kağıdının altına koyacakları bir kitap veya defteri (müzikle ilgili olmayacaktır) yanlarında getirmiş olacaklardır.

Müziksel Okuma (deşifre-solfej) sınavına ise aday öğrenciler teker teker alınacak ve kendilerinden **bir** tonal, **bir** makamsal (Re kararlı tampere Hüseyini, Kürdi ve Hicaz) olmak üzere 2 şer motiften oluşan 2 ezginin okunması istenecektir.

TABLO-2. MÜZİKSEL OKUMA (SOLFEEJ), YAZMA (DİKTE) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

Müziksel Yazma (Dikte)		Müziksel Okuma (Deşifre)		Toplam
1.EZGİ	2.EZGİ	1.DEŞİFRE	2.DEŞİFRE	100
4x6=24 Puan	4x6=24 Puan	4x6.5=26 Puan	4x6.5=26 Puan	

2. Müziksel Söyleme Sınavı

Bu sınavda adayın, sağlıklı bir sese sahip olup olmadığı ve sesini kullanma becerileri ölçülür. Müziksel Söyleme Sınavında tüm adaylar İstiklal Marşı'nı doğru,

temiz bir sesle ve anlaşılır bir Türkçe ile söyleyeceklerdir. Sınav için hazırlanacak ikinci eser (parça) sözleri Türkçe olmak kaydı ile adaylar tarafından seçilecektir. Bu sınavda adayların, ses özellikleri ile belirlenen parçalar çerçevesinde, seslerini kullanabilme yetenekleri ölçülecektir. Adayların bu sınavda Müziksel Söyleme Becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler dikkate alınacaktır.

Sağlıklı Sese Sahip Olma: Seste hava, kısıklık, hışırtı, kırılma ve çatlama gibi olumsuz özelliklerin bulunmaması.

Sesin Tınısı, Gürlüğü ve Genişliği: Yeterince gür bir sese, geniş bir ses alanına, güzel ses rengine sahip olunması.

Doğru ve Temiz Söyleme: Şarkının doğru ritimlerle ve temiz seslerle söylenmesi.

Konuşma: Komisyon tarafından verilecek bir metnin okunması yoluyla adayda konuşma bozukluğu bulunup bulunmadığının belirlenmesi.

Müziksel Duyarlılık: Seslendirilen şarkıda sesin duyarlı ve etkin kullanılması.

TABLO-3. MÜZİKSEL SÖYLEME SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

Boyutlar	Sağlıklı Sese Sahip Olma	Sesin tınısı, gürlüğü ve genişliği	Doğru ve temiz söyleme	Konuşma	Müziksel duyarlılık	Toplam
Puanlar	30	30	15	15	10	100